NAUJIENOS — PART 2 — Chicago 8, Illinois — Šeštadienis, kovo - March 26, 1960

Naujienų Antroji Dalis

NR. 512 CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS XVI METAI

Aleksas Ambrose

DĖDĖ ŠERNAS

4.

Šernas priklausė kelioms organizacijoms

1895-1912 metų laikotarpis buvo pats našiausias Šerno gyvenime. Redaguoti savairaštį ir paruošti spaudai 15 tokių knygų — tai jau didelis darbas. Man nežinomas nė vienas kitas to meto lietuvis, kuris būtų atlikęs tiek daug darbo. Tuo metu nebuvo kito tokio darbingo nė čia, Amerikoje, ir vargu ar buvo toks Lietuvoje.

Reikia dar turėti galvoje, jog tai nebuvo visa Adomaičio-Šerno veikla. Rašinėdamas Basanavičiaus "Aušrai" ir redaguodamas "Varpą", Adomaitis pradėjo rašinėti lenkų spaudoje, informuodamas apie kultūrinį gyvenimą Lietuvoje, o vėliau ir apie lietuvių gyvenimą Amerikoje. Tiktai vyresnio amžiaus amerikieičai, sekę lenkų spaudą, žino apie jo rašinių naudą lietuviams, bet jaunesnioji karta nieko apie tai nežino. Pasiknisus po Chicagoje dar esančius lenkų laikraščių komplektus, manau, kad galima būtų rasti Šerno rašinių. Bet tai jau Šerno biografo darbas, jei toks lietuvių tarpe kada nors atsiras. Tuo tarpu nieko n e s i m a t o. Prie vadinamos inteligentijos dabartinių nuotaikų, man matos, kad dar negreit jis atsiras.

Šiame laikotarpyje Šernas buvo aktyvus Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narys, kelis kartus išrinktas į šios organizacijos Apšvietos Komisiją. Jis taip pat buvo veiklus Tėvynės Mylėtojų draugijos narys. Chicagoje buvo įsteigta "Aušros" draugija neturtingiems studentams šelpti. Šernas buvo ilgametis šios draugijos sekretorius. Tikriau pasakius, visas "Aušros" veikimas daugiausia krito ant Šerno pečių. Kiekvienoje draugijoje Šernas mokėjo mėnesinius mokesčius, dalyvavo susirinkimuose. Šernas važiuodavo į SLA konvencijas ir susirinkusiųjų būdavo išrenkamas į komisijas.

Be to, Šernas mėgdavo su žmonėmis bendrauti. Konvencijose jis būdavo linksmas, noriai kalbėdavo su atvykusiais, dalyvaudavo ruošiamuose banketuose ar baliuose ir šiaip draugų sueigose. Prieš keliolika metų K. Jurgelionis NAUJIENOSE rašė, kad "Šernas nebuvo oratorius, nebuvo aktorius, nebuvo poetas, nebuvo beletristas". Bet Šernas niekad nei pretendavo į aktorius. Iš viso, ciceronių lietuvių tautoje buvo mažai. Jaunimas neturėjo progos šioje srityje lavintis, politinės ir visuomeninės sąlygos net ir nepriklausomoje Lietuvoje neleido gabesniems kalbėtojams pasireikšti, išaugti. Bet Šernas dalyvaudavo organizacijų posėdžiuose, ten nezirzdamas pareikšdavo savo nuomonę, o vėliau daugumui suprantama kalba apie tai parašydavo. Paskutiniais gyvenimo metais jo balsas galėjo būti silpnesnis, kaip visų vyresnio amžiaus žmonių balsas susilpnėja. Net ir stipriausieji ciceroniai, senstelėję, pradeda po nosimi žirsti.

Bet keisčiausias kaltinimas Šernui buvo šis: jis neįdomus. Vienas kalbėtojas net tvirtino, kad per metų metus Šernas sutiktą savo pažįstamą pasveikindavo lenkišku klausimu "bendzie voina?" Besiklausant panašių tvirtinimų, susidaro įspūdis, kad Šernas nė pasveikinti lietuviškai nemokėjęs, kad jis niekus kalbėdavęs. Man pačiam teko su juo kelis kartus susitikti. Jis visuomet mandagiai ir gražiai lietuviškai pasisveikindavo. Klausinėjau ir kitų vyresnio amžiaus žmonių, su kuriais Šernas kasdien susitikdavo. Jie taip pat tvirtina, kad Šernas gražiai lietuviškai pasisveikindavo ir atsisveikindavo.

Bet kaip su "Bendzie voina?" Šis kaltinimas buvo viešai pasakytas, Šerno draugų susirinkime. Pasakotoją Šernas tikrai pasveikindavo lenkišku "Bendzie voina". Kitaip viešai šitokio dalyko jis netvirtintų. Galėjo būti dar vienas kitas, kurį Šernas šiuo klausimu sutikdavo. Bet dabar kyla klausimas, kodėl jis taip darydavo? Ar todėl, kad su tais žmonėmis jis negalėdavo į jokią rimtesnę kalbą įsileisti; ar todėl, kad jiems tiktai karas terūpėjo; ar todėl, kad visus lietuviškus klausimus baigdavo paskutiniais karo pranešimais? Galėjo dar kitaip būti. Turime turėti galvoje, kad ne visuomet lietuviai buvo vienodi. Dabar tų luominių skirtumų nesimato, nesijaučia; visi šiuo atžvilgiu maždaug susilygino. Bet šio šimtmečio pradžioje taip nebuvo. Tada mūsų tarpe buvo didokas skaičius bajorų, bajorų kilmės ainių, kuriems luomų skirtumai dar nebuvo išrūkę. Kai kurie Amerikoje gyvenusieji bajoraičiai labai dažnai ir lenkiškai kalbėdavo. Lenkiškai jiems geriau sėkėsi,

(Tęsinys 12 pusl.)

Dienų Skeveldros

Sekmadienis. Popietė. Šiek-tiek atodrėgis. Girdėti, capsi lašai. Vienodai. Ritmingai. Saulė. Bet aptingus, visai už sniego kupstų nesigriebia. Blizga, kaip kokia šalta puošmena, pati sau tešilta.

Gal ir reikėjo paklausyti ir išvažiuoti užu miesto. Į tolimus laukus ir pagirius. Bič. Romanas kvietė. Jei ne medžioti, tai bent atsigauti. Ans, be to, žuvautojas. Bemaž daugumas Nebraska — Kansas — Iowa — Minnesota girių ir vandenų jam pažįstama kaip namie, ir metai metuosna jo lūkuriauna žuvys, fazanai, zuikiai. Taikli ir neklystanti akis. Ramybė ir pusiausvyra vienišuos laukuos.

Su bič. Romanu būtų nenuobodu, manau, ir negyvenamoj saloj. Seka-seka, lyg pasaką žvainą, apie Lietuvos girias ir vandenis, kuriuos akimi pažinęs ir gyva pėda išmatavęs. Net nuostabu, kai pasakoja apie Trakus, Rudninkų girias. Tai ir mano pažinta. Per daugelį daugelį metų. Mažiau žinomas Lietuvos pajūris. O jo ten (prieš daugelį metų) eita į sukilėlius, iš Tauragės gimnazijos. Ir vėl, kai pasakoja, atgyja Nida, Juodkrantė, Kuršių marios ir švyturys ing Baltiją.

Gal ir reikėjo susigundyti. Bič. Romanas ir jo įgula, regis, pasuko plentu Nr. 73/75. Kansas, Kans., linkui. Kur pusšimtis mylių, užvažiuojama Nebraska City. JAV druskos karaliaus Mortono pirmoji gūžta. Muziejus. Žavus parkas (o kaip svaigu pavasarį, kai maumedžiai ir Norvegijos šiaurės pušys metūges skleidžia!). Jei pasuktum į kairę, keliu Nr. 2, netoliese Waubonsine (indėnų) parkas. Toliau (keliu Nr. 75) kone legendarinio Browno slėptuvės olose (juodukams vergams gelbėti).

◆

Kelionės, kaip geras vynas, jei uždavė širdį nerimu ir šaukimu į tolį, visada skardensis ir guos. Žiūriu į JAV kelių atlą ir, sakytumei, jis gyvas visa savo atstovaujamąja žeme ir padange. Žinia, gyvybės pilnas ten, kur jau važiuota: 1954 m. Omaha — Toronto, Ont.; 1955 m. ten pat ir grįžtant Buffalo — Cleveland — Ft. Wayne — Peoria; 1957 m. — Chicago — New York — Boston, ir Montreal, P. Q.

Pernai susigundėme į "Naujienų" 45 metų sukakties banketą. Prieš metus (be vienos dienos) tai buvo, bet ligi mirties nepamirština.

Iš vakaro (kovo 13 d.) gilia padange gargsėjo pargrįžtančios laukinės žąsys. Kalasi žolė. Ir medžiai ruošėsi sprogti. Rytas kažko tylus. Lyg prieš audrą? Taip. Pūga mus pačiupo ties Des Moines, Ia. Atėjo nuo Missouri valstybės. Ir su šviesom nieko nesimatė. Kai pasukom į plentą Nr. 64, prašvito. Neilgam. Grįžti- Bet radijas praneša, kad kone visi Nebraskos keliai jau užblokuoti. Vėjas 60 mylių. Gal už Mississippi bus geriau? Ten radom lietų ir miglą. Moline, Ill., radijas praneša, kad nuo Wisconsin ateina nauja pūga. Kelių policija įspėja, kad . . ."savo rizika". Ties Aurora, Ill., jau lietus apledijęs plentą, lyg šeimininkę velykinę "bobą" cukrum. Kas? Žmonelė už vairo įtempė žvilgsnį. Už langų (dirbtinė?) naktis — naktis. 501 mylia (nuo mūs garažo iki Loomis Blvd., kur bič. J. ir K. Kaunai), ir tiek ilgai. Ir tiek sunkiai. Tądien kelyje 64 (60 mylių tarpsnyje), kaip rodė policijos rekordas, 39 "trabeliai", kelyje Nr. 30 (Iowa pusėj) — 28. Medžiai lakstė kaip drožlės. Mes . . . laimingai (iš šalies sanitarinė mašina, sniego plūgai, platforma, pabėrusi naujas mašinas ir tt. ir tt.).

Grįžom panašia pūga. O Omahoj, Nebr., jau ir vėl saulė, ir klykavo paukščiai. Ak, Amerikoj, kai keliauni, turi būti pasiruošęs visokiems gamtos kaprizams (aikštims). Begaliniai toliai, ir gamta lyg amžiname keršte prieš techniką.

Ana, 1954 m. Hamiltone, Ont., viesulas iš Atlanto. Krito radijo bokštai. Medžiai. Nuplauta tiltai. Pralaužta pylimai. Mes spėjom prasmukti. Po poros metų ties Toledo, Mich., tornado. Bėgom. Visos mašinos bėgo. Ties South Bend, Ind., saulė. Bet ties Hammond, Ill., ar Ind. (tingiu žvelgti į steitų atlą!), vėl aišku: ties Chicaga audra. Skubėk, žmogau. O Chevroletą purto 65 mylių greičio vėjas. Prasmukom. Tą naktį Chicago skendo, o mes už Peru, Ill., motelyje klausėmės, kaip audros purtomas ošia senas — senas ąžuolas. Iš ryto vandens iki stebulių. Valandą su viršum. Mažiau — mažiau. Už Davenport, Ia., nei lašo, ir iš seniai — seniai belyta.

◆

Keliauti . . . Ypač Turnpike. Legenda. Pasaka. Paukščių Takas balzganą naktį nuo dangaus nuraškytas — nusegtas ir patiestas patiems die-

(Tęsinys 2-me pusl.)

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

vams keliauti!

Tarp Ohio ir Illinois yra daug eilinių (federalinių ar valstybinių) kelių. Jei vienu jų didžiuoju bandytumei važiuoti, turėtumei pakeliui "imti į dėmesį" šias kliūtis: 74 šviesų kontroliuojamus sustojimus, 18 geležinkelių pervažų, vieną nuažiuojamą kryžkelės tiltą, 15 vad. mokyklų zonų, 20 didesnių intersekcijų, 89 įv. sunkvežimių ir pn. "atsargiai" įvažiavimus ir dar 603 kt. "dėmesio!" Maža to, apie 50 mylių tektų važiuoti sumažintu greičiu. Jei imtum kitą vieškelį, užtiktum 1060 įv. kliuvinių.

O Turnpike? Saulėje blizgančių cemento ir geležies linijų žaidimas. Nejunti bevažiuojąs. Kas pridėti? Ak, reikia pačiam prasmogti pro Pennsylvanijos kalnus: tuneliais, slėniais, vėl kone statmena, ir saulė žemai upėj, saulė kopinėja po retai medžiais apaugusias uolas. Taip giedra, giedra...

◆

Pasilsėti, manding, tegalima keliaujant, o Amerika — turizmo rojus, nes tokios įvairios gamtos niekur kitur neužtiksi. Čia keliauti pigu ir patogu. Atostogos bekeliaujant, ar kas gali būti prasmingesnio?!

Štai vakaras gula ant sniego plautmos. Širdin sminga kažkoks liūdnumas, o gal graudumas. Neramu. Bet neilgam. Lyg knygos puslapiai skleidžias kelionės vaizdas:

Maine autostrada link Augusta. Sustok. Kažkokia tyla. Ne, įsiklausyk, iš tolo Atlanto ošimas. Bet jis tylos nedrumzdžia, jon įsiaudžia kaip raštan.

Nuo Portland, Maine, pasuk kada nors į kelią 26 (įvažiuok vėliau į kelią 2), ir New Hampshire kalnų grožio nepažinsi be pravažiuotų ežerų. Uolos, olos, beržai, šermukšniai, kelias raitosi vis — vis įvairiau.

Jei į Montrealį važiuotum, neimk nuo Burlington, Vermont, kelio Nr. 7, važiuok keliu Nr. 2, kuris eina salomis. Po to pievos — pievos, kvepia šienas ir blizga vakaro rasa. Daug mylių prieš miestą užmatysi nakties gilumoj pavertą šviečiantį kryžių.

◆

Eina metai, o akimirkos lyg brangakmeniai plieskia kažkokia šilima:

— Saulėleidis Pennsylvanijos kalnuos, palei Breezewood;

— Niagaros krioklys saulėj ir vėtroj;

— New Yorko dangoréžiai balzganoj mėnesienoj, žvelgiant iš Empire.

Daug akimirkų grįžta kaip artimi bičiuliai.

Bet kelionėj netrūksta ir kurjozų. Bič. Juozas (V. Valickas), kai vedžiojo-važinėjo po New Yorką, paprašiau būtinai į *Wall Street*, mat, gen. Michailovo "Tėvynės Balsas" savo naujausiame nr. rašė, kad aš esąs... "Wall Streeto bernas". Bent pamatyt, kam gi "tarnauju"...

Kai išėjom kažkur palei Šv. Patriko katedrą, Mayflower Nr. 2 parkas. Ir tariau tada savo vadovui: "Ačiū, jau ačiū, bet perdaug varginatės net specialiai mums paradus organizuodami..."

Juokas juoku, bet 1958 m. vasarą kelionėj įsivėlėm į... neaiškią kompaniją. Kažkur Ohio autostradoj "užlėkėm" ant plakatuoto automobiliaus. Toks pat antras — trečias. Visa kirbinė. Lenkiam. O jie lyg prie mūsų pririšti. Kas? Nagi, Jehovos liudininkai, iš suvažiavimo New Yorke begrįžtą. Taip ligi Chicago, Ill. Padangių keliu ir į kelią 65, vėliau 34 ir 30. Lenkiam. Ir kągi? Ogi, vėl Jehovos liudininkų mašiną. Antrą. Trečią. Sustojam nakvoti. Į miestelio kiemą įvažiuoja... Jehovos liudininkas. Ir užima kambarį greta. Taip iki namų. Kaip košmaras.

◆

Pirmadienis. Sninga. Kaip kitaip begali būti! Bič. Romano, pasirodo, važiuota kita kryptimi. Keliu Nr. 92. Į prerijas. Loup City. Ak, tegu ateis greičiau pavasaris, teks dienai — kitai į ten, kur prerijų daina, gili ir paslaptinga, graudi — vieniša.

Loup City, Nebr., vai, vienos, moderniškai tariant, "dausuvos" jau uždarytos — baigtos kapinės. Dar už ana vasarą, kai su P. Babicku užsukom pas dr. K. Alminą, lyg kokios "Liūdnos Pasakos" Juozapata vaikštinėjo po miestelį, senukas Pelenauskas. Dzūkas. Kone kurčias. 84 metų.

Palei Loup City, Nebr., lietuviai ėmė kurtis apie 1870 m. Metę kasyklas Pennsylvanijoj ir skerdyklas St. Louis, Mo., kibo į čionykštį žemės ūkį. Dar 1916 m. buvo gegužinė su dzūkų daina ir Valkininkų polka. Dabar? Buvę Vaišvilos jau White, Petraitis — Petrytus. Depresija. Mišrios vedybos (Janulevičius vedė lenkę ir iš 9 vaikų nei vienas lietuviškai; jo brolis vedė Lenkijos vokietę, ir 11 vaikų nei žodžio lietuviškai, ir tt. ir tt.). Motorizacija. Tornado. Visi keliai į kapinaites, kur šalimais kelio (ir, be to, neaptverta; saulės suaižėjusio cemento kryžius apaugęs laukinėmis kanapėmis).

◆

Sninga, nors jau kovo 14 d. Prisimerkiu ir, rodos, matau bangas Minnesotos ežeruos (kas buvo palei Lake of the Wood, Lower Red, Spirit ar Okoboji, ar bepamirš?!) ar Erie (iš Kanados pusės) ar Atlanto palei Maine...

Keliai, keliai. Saulė. Kalnai. Padūmavęs akiratis. O, kad greičiau vasara...

Bet kur linkui? Šiaurė? Pietūs? Gal į Atlanto pakrantes? O gal persiristi per Colorado kalnus? Ryt pirksiu naują kelių atlą (kur naujos autostrados, nauji kelių pataisymai ir tt.). Tai puikus pasjansas: užu lango pavakario pūga, ir projektuoji vasaros kelionę, ir grįžta pusiausvyra, ir aušta suvėlavusio pavasario akiratis.

J. Cicėnas

Jaunimo literatūros konkursas

AKADEMINIS SKAUTŲ SĄJŪDIS, norėdamas paskatinti jaunimą domėtis lietuviška literatūra, ugdyti ir ieškoti naujų literatūros talentų, skelbia

JAUNIMO LITERATŪROS KONKURSĄ

Laimėtojams skiriamos šios premijos:

1. Už geriausią prozos kūrinį — 150.00 dol.
2. Už geriausią poezijos kūrinį — 150.00 dol.
3. Už geriausią prozos rašinį — 150.00 dol.

Prozos kūrinys gali būti apysaka, feljetonas, trumpa novelė ar kitas prozos veikalas, savo esme priklausąs grožinei literatūrai, ir netrumpesnis negu 2000, bet neilgesnis negu 8000 žodžių.

Poezijos kūrinys gali būti eilėraštis ar jų grupė, arba poema epinio, lyrinio ar humoristinio žanro, ne trumpesnė negu 200 ir neilgesnė negu 1500 žodžių.

Prozinis rašinys turi būti neilgesnis negu 4000 žodžių. Autoriaus užduotis: originalus minčių dėstymas apie kurį nors lietuviškos kultūros ar visuomenės pasireiškimo būdą.

Premijuoti rašiniai visų pirma bus atspausdinti MŪSŲ VYČIO žurnale, vėliau gali būti kartojami kitoje spaudoje.

Konkurse gali dalyvauti lietuviai visokių (išskyrus komunistinių) pažiūrų ir priklausą bet kokiai jaunimo organizacijai, o taip pat ir tie, kurie nėra tokių organizacijų nariai, bet jaučia lojalumą Lietuvai ir jos kultūrai, nevyresni negu 30 metų.

Kūrinių temų pasirinkimas yra laisvas.

Rašiniai turi būti pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame voke turi būti nurodyta autoriaus pavardė, vardas, adresas ir gimimo data.

Rašinius prašoma siųsti Jury Komisijos Sekretoriui Romui Keziui, 130 Hendrix St., Brooklyn 7, N. Y., USA. Rašiniai gauti po 1960 m. rugsėjo 15 d. nebus Jury Komisijos vertinami.

Jury Komisiją sudaro: Pirmininkas — Dr. Henrikas Lukaševičius, nariai — rašytojai: Nėlė Mazalaitė, Stepas Zobarskas, Leonardas Žitkevičius ir Romas Kazys. *K.*

VIENINTĖLĖ SILPNYBĖ

Aplikantas: — Taip, tamsta. Aš nerūkau. Aš negeriu. Aš moterų nemyliu...

Samdytojas: — Stebėtina! Tai tamsta neturi jokios silpnybės.

Aplikantas: — O, taip, vieną turiu. Aš mėgstu meluoti.

DURYS NEŠILDO

Ateina pas poną Leoną į biurą ponas kuponas ir palieka duris iki galo atviras. Prašau sėstis, bet pirma prašau duris uždaryti. Lauke gi šalta, prabilo ponas Leonas.

— O kai duris uždarysiu, ar lauke atšils? — paabejojo ponas kuponas.

AR ŽINAI MIELAS TAUTIETI,

kad "Naujienos" nebijo pasakyti atvirą teisybės žodį? Jei norite tinkamai neklaidžiodami orientuotis pasauliniuose ir savo lietuviškuose įvykiuose, skaitykite "Naujienas". Kas "Naujienas" skaito, tas viską žino. Tad skaityk pats ir kitus paragink užsiprenumeruoti ir skaityti "Naujienas"

Sovietų ambasada Washingtone praneša, kad šiais metais ribotam žmonių skaičiui bus leista aplankyti Lietuvą. Atsakomingi pareigūnai tvirtina, kad kelionėms vizos bus duodamos, nekreipiant jokio dėmesio į tikybinius ar politinius keleivio įsitikinimus.

Kas norėtų aplankyti savo gimines Lietuvoje, turi susižinoti su šia kelionių įstaiga:

WIDE WORLD TOURS

Evergreen Plaza 95th & Western Avenue
Telef. GA 2-0640

Sutvarkome visus kelionių reikalus į bet kurią pasaulio vietą be jokio pridedamo mokesčio.

SIUNČIAME Į LIETUVĄ

Akordeonus, siuvamas mašinas, vaistus, maistą, medžiagas ir Jūsų atneštus siuntinius. Didelis pasirinkimas prekių žemiausiomis kainomis. Pvz., 100% vilnos medžiaga paltui 3 jardai ar siutui 3½ jardo, rayon 2 suknelėms 8 jardai, vyriškas ar moteriškas vilnonis megztinis ir 5 rayon skarelės — $49.99.

Užsakiusiems dvigubą kiekį už $99.98 pridėsime "Universal" deimantinį rėžtuką ir "Solingen" plaukams kirpti mašinėlę.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
CRawford 7-2126

Henrikas Senkevičius

KLAIDŲ KOMEDIJA

(Amerikiečių gyvenimo vaizdeliai)

Atsitikimas, apie kurį aš noriu papasakoti, įvyko — bent taip kalbama — iš tikrųjų viename Amerikos miestelyje. Ar tas miestelis vakaruose, ar rytuose — man nepavyko sužinoti, — bet tai nesvarbu. Kuris nors amerikiečių ar vokiečių novelistas, gal, jau anksčiau pasinaudojo šiuo siužetu, bet aš manau, kad tai lygiai taip nesvarbu mano skaitytojams, kaip ir klausimas, kur visa tai įvyko.

Prieš penkeris ar šešeris metus M. apygardoje buvo atrasta naftos šaltinių. Gandai apie milžinišką pelną, gaunamą iš naftos šaltinių Nevadoje ir kitose valstijose, paskatino kelis pramonininkus tučtuojau suorganizuoti bendrovę naujai atrastiems šaltiniams ekspluatuoti. Privežė čia visokių mašinų, siurblių, keltuvų, kopėčių, statinių ir statinaičių, grąžtų ir kubilų, pastatė namukų darbininkams, pakirkštijo šį ruožą "Strike Oil", ir po kurio laiko tuščioje ir neapgyventoje vietovėje, kur dar prieš metus gyveno tik kojotai, išdygo miestelis su keliomis dešimtimis namelių, kuriuose prisiglaudė keli šimtai darbininkų.

Prabėgo dveji metai, ir miestelis "Strike Oil" jau įgijo "Strike Ool City" vardą. Ir iš tiesų, tai buvo "city" tikra žodžio prasme. Atkreipkite dėmesį į tai, kad tuomet čia jau buvo siuvėjas, batsiuvys, stalius, kalvis, mėsininkas ir gydytojas — prancūzas, kuris, tiesa, savo tėvynėje vertėsi kirpėjo amatu, bet — šiaip ar taip — vis dėlto buvo mokytas žmogus, o be to — nekenksmingas, o tai jau laikoma gera amerikoniško gydytojo savybe.

Gydytojas, kaip kad dažnai būna mažuose Amerikos miesteliuose, taip pat atliko vaistininko ir pašto viršininko pareigas. Jis buvo lygiai toks pat nekenksmingas vaistininkas, kaip gydytojas, nes jo vaistinėje galima buvo gauti tik dviejų rūšių vaistų: sirupo ir likerio. Ramus ir geraširdis senelis sakydavo savo pacientams:

— Jūs galite gerti mano vaistus visai ramiai. Aš dirbu pagal taisyklę: skirdamas vaistus ligoniui visada pats paimu tokią pat dozę. Jūs gi patys suprantate, jei vaistai nepakenkia man, sveikam, tai jie juk negali būti pavojingi ligoniui. Ar ne tiesa?

—Tiesa, — pritardavo nuraminti miestelio gyventojai. Jie kažkodėl nepagalvodavo apie tai, kad gydytojo pareiga ne tik nekenkti, bet padėti ligoniams.

Mr. Dasonville — šitokią pavardę turėjo gydytojas — ypač tikėjo stebuklingomis likerio savybėmis. Dažnokai susirinkimuose jis, nusiėmęs kepurę, kreipdavosi į gyventojus, sakydamas:

— Ledės ir džentlemenai! Įsitikinkite patys stebuklingu likerio veikimu! Gyvenu jau aštuntą dešimtį, keturiasdešimt metų be pertarukos kasdien išgeriu šių vaistų ir — žiūrėkite! — neturiu nė vieno žilo plauko!

Ledės ir džentlemenai būtų galėję, žinoma, nesutikti su šitokia nuomone, nes gydytojas iš viso neturėjo nė vieno plauko, ir jo kaukolė buvo plika, kaip kiaušinis, bet tylėjo, nenorėdami pažeisti Strike Oil City garbės.

O Strike Oil City vis plėtėsi. Po dviejų metų čia jau buvo geležinkelio stotis. Miestelis turėjo jau išrinktų valdžios pareigūnų. Visų mylimas gydytojas, inteligentijos atstovas, buvo paskirtas teisėju, o batsiuvys, žydelis iš Lenkijos, Mr. Davis (buvęs Dovydas) — šerifu, t. y. policijos viršininku, nors jis pats ir sudarė visą policiją. Pastatė mokyklą ir vedėja paskyrė parsigabentą iš kitur garbingo amžiaus senmergę, nuolat sergančią žando patinimu. Ir, pagaliau, atidarė pirmąjį viešbutį, pavadinę jį "Jungtinių Valstybių Hotelis".

Nepaprastai suklestėjo prekyba, "business". Iš naftos šaltinių gaudavo stambaus pelno. Mr. Davis įrengė ties savo dirbtuve stiklinę vitriną, panašią į puošiančias avalynės krautuves San Francisko. Visi gėrėjosi naująja vitrina ir artimiausiame gyventojų susirinkime viešai padėkojo šerifui už "naują miesto pagražinimą". Mr. Davis didžiojo piliečio kuklumu atsakė: "Ačiū, ačiū!"

Jei kur nors yra teisėjas ir šerifas, tai turi būti ir bylų. O kur yra bylų, ten vyksta popieriaus tepliojimas, o, tada, aišku, reikia popieriaus. Todėl Pirmosios ir Kojotų gatvės kertėje buvo atidaryta rašomųjų reikmenų krautuvė, kur taip pat parduodavo laikraščius ir politines karikatūras, vaizduojančias prezidentą Grantą, apsirengusį, kaip ūkininką, ir melžiantį karvę, simbolizuojančią Jungtines Valstybes. Šerifas nematė reikalo drausti šitokių karikatūrų pardavinėjimo, nes tai — ne policijos rūpestis.

Bet visu tuo nepasibaigė kultūriins Strike Oil City augimas. Amerikoje joks miestelis negali egzistuoti be spaudos. Praslinko dar metai, ir miestelyje ėmė leisti "Saturday Weekly Review", t. y. Savaitinę šeštadieninę apžvalgą. Laikraštis turėjo lygiai tiek prenumeratorių, kiek miestelyje buvo gyventojų. "Apžvalgos" redaktorius buvo kartu ir leidėjas, pats spausdindavo laikraštį ir pats jį išnešiodavo. Jam nebuvo sunku atlikti pastarąją pareigą, nes jis be to dar turėjo karvę ir rytais gabendavo pieną į namus. Visa tai netrukdė jo, ir jis rašė vedamuosius, prasidedančius maždaug šitaip:

— Jei mūsų nevykęs prezidentas būtų pasielgęs taip, kaip mes jam buvome patarę mūsų laikraščio vakar dienos numeryje, tai . . ." ir t. t. ir t. t.

Matote, palaimintame Strike Oil City buvo visko, ko miestas reikalingas. Be to, kadangi naftos pramonės darbininkai nėra tokie šiurkštūs ir pasileidę, kaip aukso ieškotojai, tai miestelyje buvo ramu. Niekas nesipešė, apie linčavimus net nekalbėjo, gyvenimas slinko taikingai, visos dienos buvo vienodos, kaip vandens lašai. Rytais kiekvienas dirbo savo darbą, vakarais gyventojai degino šiukšles gatvėse ir, jei nereikėjo eiti į susirinkimą, ėjo gulti, būdami visiškai tikri, kad ryt vakare vėl degins šiukšles.

Šerifas turėjo tik vieną rūpestį ir vargą: jis jokiu būdu negalėjo atpratinti Strike Oil City gyventojų nuo laukinių žąsų, vakarais skrisdavusių virš miestelio, šaudymo iš karabinų. Šaudymą miestų gatvėse draudžia įstatymai.

— Kur nors nuskurusiame užkampyje — tiek to, — sakydavo šerifas. — Bet mūsų dideliame mieste nuolatiniai bum-bum — tikra kiaulystė!

Piliečiai klausėsi, pritariančiai linktelėdavo, bet, kai į vakarą rausvėjančiame dangaus skliaute pasirodydavo skrendančių iš kalnų link jūros baltų ir pilkų žąsų virtinės, visi pamiršdavo savo gerus norus, čiupdavo karabinus, ir prasidėdavo šaudymas be atodairos.

Mister Davis būtų galėjęs suprantama, nuvesti nusikaltėlius pas teisėją, o teisėjas — priversti juos užsimokėti baudą, bet nereikia užmiršti, kad įstatymų laužytojai, susirgę — virsdavo gydytojo pacientais, o nudėvėję batus — šerifo klientais. Ir, kadangi ranka ranką plauna, tai ranka rankos neskriaudžia.

Tad Strike Oil City gyveno laimingas taikos dienas. Bet visai staiga ramybė pasibaigė.

Čia, manau, teks man paaiškinti, kas Amerikoje suprantama žodžiu "grocery". Tai — krautuvė, kur galima nusipirkti visko: miltų, ryžių, skrybėlę, cigarų, šluotą, sagų, sardinių, marškinius ir kelnes, lašinių, sėklų, stiklų lempoms, kirvį, sausainių, lėkščių, apikaklių, džiovintų žuvų, — žodžiu, visko, ko reikia žmogui. Strike Oil City iš pradžių buvo atidaryta tik viena šitokia krautuvė. Jos savininkas, Hansas Kaskė, buvo flegmatiš-

(Tęsinys 5-me psl.)

- Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų, biznierių) mokesčių blankas.
- Atlieka knygvedybą.
- Sutvarko užsilikusias knygas.

PRANAS SALEMONAVIČIUS
504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue)
Susitarimui tel.: Victory 2-3486
Atdara kasdien nuo [illegible] yto iki 9 val. vakaro, įskaitant šeštadienius ir sekmadienius.
25 METŲ PATYRIMAS ŽEMOS KAINOS

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

Gražiame River - Lakes Manor, Floridoje
"BLUE GRASS COUNTRY"
PARDUODAMI SKLYPAI
UŽ $995.—
(80×120), didelis pasirinkimas pakrančių nuo $1,595.—.

Nepalyginamai gera žemė prie Withlaccoche upės ir Tsala Apopkathe ežero, kur yra puikiausi ešeriai. Jūsų pensijinę nuosavybę galite įsigyti dar šiandien, imokėję $10 ir mokėdami po $10 kas mėnesį. Apmokėtas Title Ins. & Warranty Deed parūpina River Lakes Manor (Member: Citrus County Chamber of Commerce).
Nusirašykite ir užpildykite šį kuponą:

Address to River-Lakes Manor
ST. PETERSBURG OFFICE — 4601 49th STREET NO.
Dept. A. F.
☐ Send Free Brochures and Complete Information.
☐ Please reserve ..... lots (fill in No. desired) each 80 × 120. I enclose $10 payment on each. Rush purchase contract and plat plan with 1 year exchange privileges. My money will be returned promptly if I notify you within 30 days.
NAME .....
ADDRESS .....
CITY .....
(Prices subject to change without notice)

Juozas Liūdžius

"MELAS ŠVENTYKLOJE"

Šį vardą turi V. Mariūno drama, kuri 1958 m. Clevelande dramos kūrinių konkurse laimėjo antrąją vietą. 1960 m. kovo 12 dieną Clevelando "Vaidilos" teatras parodė scenoje tą dar neatspausdintą veikalą.

"Melo šventykloje" turinys yra tokis: Kras išskyrė Ritą ir Mykolą Kalnėnus. Jis tapo partizanas. Ji su seseria Auguste pasitraukė į Vakarus. Ten Rita ištekėjo už pulkin. May, turtingo amerikono. Augustės vyras Mačys žuvo prie Dancigo. Mr. May su Rita ir jos seseria Auguste ištaigingai gyvena Amerikoje.

Vieną kartą Rita ir Augustė girdi radijaus pranešimą: trys partizanai — Mykolas Kalnėnas, Kleopas Gulbinas ir Jurgis Balsys prasilaužė pro geležinę uždangą į Vakarus. Susijaudinusioje Ritoje nubunda meilė pirmajam vyrui. Kartu ir baimė dėl neištikimybės jam ir dėl santuokos su Mr. May. Tai buvo vienas jos melas, padarytas šventykloje, nuodėmė, nusikaltimas.

Augustė pasiūlė Ritai skubiai pradėti skyrybų bylą (divorsą). Kadangi Mr. May kartais daro meilės pasiūlymų Augustei, tai reikia sudaryti, kad jis būtų pagautas su ja, Auguste. Tada bus galima greit baigti bylą ir dar pasipelnyti. Rita priima sesers pasiūlymą. Čia vykdomas antras melas šventykloje.

Po pelningai pavykusių skyrybų, atvyksta pas jas trys partizanai. Pradėjus gyventi, Kalnėnui kyla įtarimas, kad jo žmonos Ritos praeityje yra kažkokia dėmė, neištikimybė jam ir melas. Partizanas Balsys ir Augustė linksta vienas prie kito. Rengiamos sužadėtuvės. Tuo metu pasireiškia šantažistas Karpinskis, kuris pasako Kalnėnui, kad Rita yra buvusi Mr. May žmona. Tas įsiaudrinęs triukšmauja.

Gelbėdama seserį, Augustė tam tikrais dokumentais įrodo, kad ne Rita, o ji, Augustė, buvo ištekėjusi už Mr. May. Kalnėnų šeimos taika atstatyta melu. Bet pasiunta Balsys dėl jam neištikimybės jo būsimos žmonos. Čia įvyksta vėl melas šventykloje.

Po savaitės valkatavimo ir girtuokliavimo, pagaliau, grįžta "namo" pas Kalnėnus girtutėlis Balsys. Parėkavęs ir patriukšmavęs jis užmiega sofoje. Grįžta iš kelionės po Amerikos lietuvių kolonijas partizanas Gulbinas atsisveikinti su draugais, nes jis nutarė grįžti atgal į Lietuvą. Rita, nepakeldama melo ir sąžinės graužimo, artėja į pamišimą. Ji išpažįsta savo vyrui Kalnėnui visą tiesą, kas buvo praeity. Tasai nirsta, išeina iš pusiausvyros, garsina nusinuodyti, bet puolęs nusiminiman, pergalvoja ir apleidžia Ritos namus. Dabar Balsys ir Augustė susitaiko. Rita turi vilties, kad jos vyras apsigalvos, nusiramins ir sugrįš pas ją.

Tuo pasibaigia paskutinysis aktas "Melo šventykloje".

◆

Dramoje "Melas Šventykloje" gyvenimo įvykių variklis arba intrigos pagrindas yra neištikimybė santuokoje. Autorius V. Mariūnas meistriškai sustatė tą intrigą. Taičau ji turi trūkumų meno požiūriu. Kai kurie "Melo Šventykloje" įvykiai, žmonės ir situacijos yra galimi ir suprantami, bet jie yra nutolę nuo to, kas būna tikrovėje, jie nesiderina su ja, kaip nepaprastos išimtys. Kai kuriais atvejais žiūrovui kyla prieštaravimas tam, kas vyksta scenoje. Ne visada vyksmo raida įtikina žiūrovą, kad vienas įvykis yra antro logiškai nuosekli ir būtina išvada, kad dramos visuma yra gyvenimo santraukos iškarpa ar sukauptų tam tikru požiūriu duomenų vaizdas to, kas yra, ar kas turėtų būti ar kas kada nors buvo.

Kiekvienam sutuoktiniui, ypač mylinčiam, skaudu, kada mylimas nepriima meilės, nusigrįžta, pasidaro neištikimas, išardo vienybę. Kiekvienas mylintysis savaip sunkiai išgyvena patirtą smūgį. Antras pasaulinis karas išskyrė tūkstančius sutuoktinių. Daugelis jų svetimose šalyse sukūrė naujas šeimas. Metais bėgąs laikas mažina jautrumą skausmui dėl išskirtojo sutuoktinio neištikimybės. Juo labiau, kad laikraščiuos, literatūroje, kino filmuose mirga ir vilioja neištikimybės vaizdai. Šiais laikais labai retai pasitaiko aistringų nesivaldančių pavyduliautojų, panašių į Šekspyro Otello ar į 18 šimtmečio bajorus, ginančius patino ir žmonos valdovo įžeistą savimeilę bei garbę.

Kalnėnas buvo atskirtas nuo žmonos keletą metų, gal net 10 metų. Per tą laiką įvyko labai daug tragiškų didžių nelaimių šeimose, tautose ir visam pasauly. Visa tai turėjo susilpninti jautrumą nusikaltimui, kurį padarė jo žmona Rita.

Kalnėnas, kaip partizanas, keleius metus išgyveno nuolatiniam pavojuje. Nekartą jis buvo susidūręs su mirtimi ir pažinęs, ko vertas jo gyvenimas. Ne dėl žmonos jis kovojo, bet gynė tėvynę, aukodamas savo gyvybę. Jis tarnavo aukštesnei vertybei, negu žmonos saugumas ar kita materiali gerovė. Auka gyvybės įturtina partizano dvasią, tiesa, nepadaro jo tobulu žmogum. Skaudi jam buvo žinia žmonos sutuoktuvių su Mr. May, bet jis tiek daug gyvenimą patyręs, neturėjo sumenkėti ir būti tos žinios sugniuždytas, ypač kada Rita pareiškė jam tiek meilės.

Kalnėnas nesugeba suprasti žmonos išgyvenimų, kada ji, niekieno neverčiama, išpažįsta jam savo nuodėmę. Jis nesugeba įvertinti žmonos kilnau dorovinio žygio. Čia, meno požiūriu, yra nedarna.

Tiesiog yra juokinga, kada Balsys lyg pamėgdžiodamas Kalnėną, triukšmauja dėl Augustės buvusios santuokos su Mr. May. Augustė yar našlė Mačienė, su kuria Balsys dar tik numato susituokti. Balsiui dar nėra pagrindo kaltinti ją neištikimybe ir pulti nusivyliman. "Melo Šventykloje" tie du buvę partizanai nėra tokie didvyriai, kokiais mes vazduojame juos išeivijoje. Iš viso neaišku dėl ko, kokios pareigos vedami ar kurį savo viršininko pavedimą vykdydami, jie paliko kovos bendrininkus Lietuvos miškuos ir atvyko Amerikon. Kalnėno ir Balsio veiksmai "Meno šventykloje" sako, kad jie buvo vien pasiilgę moterų. Tad visai be reikalo yra priseglas jiems partizano vardas.

Ritos nusigrįžimas nuo likusio Lietuvoje vyro ir santuoka su pulk. May nuvertina ją mūsų akyse. Jos pasipelnymas iš ištuokos (divorso) pirstato ją negarbės šešėlyje. Augustė, pasipelnymo plano sumanytoja ir vykdytoja, neturi mūsų simpatijų, nors ir gelbsti seserį. Karpinskis, šantažistas, t. y. žmogus besiverčiąs grasinimu viešai paskelbti Ritos garbę žeminančias žinias, yra aiškus menkavertis žmogysta.

Taigi iš šešių dramos veikėjų, penkių neigiamos savybės nusveria gerąsias. Jei literatūros kūrinyje daugiau ar mažiau atsispindi bruožai lietuvių bendruomenės, tai žiūrėdami "Melą Šventykloje", negalim pasidžiaugti savo atvaizdu. Ar mūsų lietuvių atvaizdas "Melo Šventykloje" yra teisingas? — klausimas diskutuotinas. Vieną kartą pamačius veikalą scenoje ir režisoriaus interpretacijoj, pardrąsu būtų daryti galutinas išvadas. Grožio požiūriu yra aukštos vertės komedijų ir satyrų, kurios savo siužetuose negailestingai išryškina visuomenės ar jos dalies neigiamus bruožus bei ydas.

Trečias partizanas, Kleopas Gulbinas, yra blaivaus proto vyras. Jo posakiai turi gilios prasmės ir liudija lietuvio išmintį. Gulbinas duoda svorio dramai "Melas Šventykloje". Dėlko jis grįžta Lietuvon, atgal į partizanų sąjūdį, — nežinia. Stebina jo posakis: Grįžęs Lietuvon pasakysiu partizanams, kad liautųsi kovoję ginklu. Partizanai turi įsijungti į viešą šalies gyvenimą ir kovoti kultūros srityje. Ar ne Amerikoje pabuvojęs jis suabejojo partizaninės kovos prasmingumu? Ritos dvasinis prisikėlimas palaimos pragiedruliu nušviečia klaikią dramos "Melas Šventykloje" pabaigą.

Mariūno drama vaizdžiai parodo mums, kad už melą, įvykdytą šventykloje, tenka atkentėti, nes melas, kaip ir kiekviena sunki nuodėmė, žaloja žmogaus asmenį ir jo santykius su kitais. Tačiau išpažintis (kuri kartu yra ir atgaila) duoda jėgų pakilti iš nuopolio ir atgauti vidinę taiką ir laisvę.

Drama "Melas Šventykloje", kaip pirmasis V. Mariūno didelis kūrinys, tikina mus, kad autorius turi duomenų tapti pajėgiu dramaturgu. Lauksim V. Mariūno naujos dramos, kur į darnią visumą bus apjungti personažų veiksmai ir gyvenimo įvykiai ir pati idėja bus stipriau apipavidalinta, negu kūrinyje "Melas Šventykloje".

◆

Clevelando "Vaidilos" teatras dėjo pastangų gražiai parodyti V. Mariūno dramą. Uždangai pakilus, žiūrovai gėrėjosi skoningai įrengtu scenovaizdžiu, dekoracijomis.

Deja, vaidyba nepavergė žiūrovų dėmesio, nesudarė jiems iliuzijos, kad tai, kas vyksta scenoje, yra meniškai teisinga bei tikra. Daugelis žiūrovų juokėsi tuo metu, kada aktoriai vaidino tragiškus išgyvenimus. Tai pasikartojo kelis kartus. Kas yra priežastis vaidintojų ir žiūrovų nesusipratimo — sunku pasakyti.

Vaidilos teatras vaidyboje vis tebesilaiko natūralistinio tikrovės pamėgdžiojimo. Jis labai daug kreipia dėmesio į nurašymą (kopijavimą) išraiškos jausmų išgyvenime kiek jie matosi išorėje. Todėl "Vaidilos" teatrui sunku sukurti paveikslą žmogaus, išgyvenančio kančią ar stipresnę aistrą. Perdėtas riksmas, veido iškreipimas, pereinąs į grimasą, tampymasis, tas visa žaloja estetinį skonį. Vieton iliuzijos sukelia žiūrovo sieloje pasipriešinimą.

Būdingu pavyzdžiu gali būti vaizdas girto Balsio: jo strapaliojimas į visas puses, skeryčiojimas rankomis, kalbėjimas riaumojančiu balsus. Tikrovėje, be abejo, yra panašiai atrodančių ir veikiančių žmonių. Taičau, scenoje tokis jų paveikslas būtų melagingas, iškreiptas, grubus, kaip nesuderintas su tam personažui skirtu vaidmeniu dramoje.

Kada žiūrovui pasakyta, kad Kalnėnas ir Balsys yra partizanai, tai jie, kaip pranašesni, kilnūs žmonės, sukelia jiems didesnį dėmesį. Išgyvendami sielvartą ir nusivylimą, partizanai neturi būti tokie draskūs. Partizanai išgyventų kančią ramiau ir tyliau. Bet kartu jie kitomis jausmų išraiškos priemonėmis įtikintų žiūrovus, kas dedasi jų sieloje.

(Atkelta iš 3 psl.)

kas vokietis iš Prūsijos, kokių trisdešimt penkerių metų, išverstaakis, nenutukęs, bet vis dėlto solidžios išvaizdos. Jis niekad nedėvėjo švarko ir nuolat rūkė pypkę. Angliškai jis mokėjo tik tiek, kiek buvo būtina bizniui, bet daugiau — nė žodžio. Bet prekiavo jis gudriai, ir po metų Strike Oil City jau buvo pasklidę gandų, kad Hansas Kaskė "kainuoja" kelis tūkstančius.

Bet staiga mieste atsirado kita "grocery".

Keista: pirmosios savininkas buvo vokietis, o antrąją atidarė vokietė!

Kunigunda ir Eduardas, Eduardas ir Kunigunda!

Tarp jų tučtuojau įsiliepsnojo karas. Prasidėjo jis dėl to, kad miss Neumann (ji pati vadino save amerikoniškai Newman) patį pirmąjį rytą pardavė lankytojams pyragaičių, pagamintų iš miltų, maišytų su soda ir alūnu. Didžiausios žalos ji būtų pasidariusi pati sau, sukėlusi visuomenės pasipiktinimo, jei ji nebūtų teigusi, remdamasi liudininkais, jog miltų pyragaičiams buvo pirkusi iš Hanso Kaskės, nes dar nebuvo spėjusi išpakuoti savo maišų. Buvo panašu į tai, lyg Hansas Kaskė būtų buvęs pavyduolis ir niekšas, norėjęs iš karto nuplėšti garbę konkurentei ir ją sunaikinti.

Tiesa, buvo nesunku numatyti, jog dvi "grocery" konkuruos viena su kita, bet niekas nelaukė, kad varžybos virs baisia abipuse neapykanta. Ši neapykanta greit tiek paaštrėjo, kad Hansas degino šiukšles tik tada, kai vėjas varė dūmus į konkurentės krautuvę, o konkurentė ir Hanso akivaizdoje ir jam nesant vadino jį "dačmen", ir tai Hansas laikė didžiausiu įžeidimu.

Pradžioje pirkėjai tik pasijuokdavo iš jų abiejų, juo labiau, kad juodu nemokėjo angliškai.

Bet, kasdien perkant kurioje nors krautuvėje ir bendraujant su jos savininku arba savininke, sunku išlaikyti neutralitetą: po kurio laiko miesto susidarė dvi partijos — hansistų ir neumanistų. Šių skirtingų partijų nariai jau buvo pradėję skersomis žiūrėti vieni į kitus, ir dėl to galėjo sugriūti Strike Oil City respublikos taika ir gerbūvis, o ateityje — kilti pavojingų nesusipratimų. Šerifas, mister Davis, išmintingas ir gudrus politikas, visada stengdavosi išrauti blogio šaknis vos tam blogiui atsiradus. Jis stengėsi sutaikyti konkurentus. Dažnokai, sustojęs gatvės viduryje, jis bylojo į konkurentų sąžinę jų gimtąja kalba:

— Na, ko jums pyktis? Ar ne tas pats batsiuvys parduoda jums batus? O aš dabar kaip tyčia turiu tokių, kad ir San Francisko nerasite!

— Ar turi prasmės girti savo avalynę tam, kas netrukus vaikštinės basas? — rūgščiai atsakydavo miss Neumann.

Hansas atsiliepdavo flegmatiškai, kaip visada:

— Pas mane pirkėjai ateina ne dėl mano kojų.

Reikia pasakyti, jog miss Neumann turėjo labai gražias kojas, ir jos širdį iki pasiutimo erzino Hanso įžeidžiantieji žodžiai.

Abi kariaujančios partijos ėmė susirinkimuose kelti klausimą dėl Hanso ir miss Neumann. Bet Amerikoje tas, kas užsimano kariauti su moterim, niekad negali tikėtis teisingumo. Beveik visi piliečiai stojo miss Neumann pusėn, ir Hansas netrukus pamatė, kad jo prekyba vos padengia išlaidas.

Bet ir miss Neumann reikalai buvo ne kažin kokie: visos moterys ėmė remti Hansą, nes pastebėjo, kad jų vyrai lyg ir perdažnai eina apsipirkti pas dailiąją vokietukę ir perilgai sėdi krautuvėje.

Kai nė vienoje krautuvėje nebūdavo pirkėjų, Hansas ir miss Neumann stovėdavo prie durų ir piktai žiūrėjo vienas į kitą. Miss Neumann tyliai dainuodavo vokiečių dainelės "Mano mielas Augustinai" gaida:

— Dačmen, dačmen, da-ačmen!

O Hansas apžvelgdavo ją nuo kojų iki galvos, nelyginant neseniai nušautą kojotą. O paskui, sušukęs:

— O, dieve mano!

imdavo mefistofeliškai kvatoti.

Šito flegmatiko neapykanta pasiekė tokio laipsnio, kad, jei rytą atsistojęs ant slenksčio, jis nematė miss Neumann, tai neramiai tūpčiojo vietoje, nelyginant žmogus, kuriam kažko trūksta.

Tarp jų seniai būtų įvykęs susidūrimas, jei Hansas nebūtų buvęs tikras, kad jo neparems nė vienas valdžios atstovas juo labiau, jog miss Neumann rado gynėją, būtent "Šeštadieninės apžvalgos" redaktorių. Hansas įsitikino tuo po to, kai paleido gandų, kad miss Neumann turi dirbtinį biustą. Tiesą pasakius, čia nebuvo nieko neįtikimo — Amerikoje tai įprasta. Bet tos savaitės šeštadienį "Apžvalga" įdėjo griiausmingą straipsnį, kuriame redaktorius plačiai kalbėjo apie kai kurių "dačmenų" palinkimą į šmeižtus. Straipsnis buvo baigtas iškilmingais žodžiais: "Aš, būdamas gerai informuotas, garantuoju, kad vienos apšmeižtos moteriškės biustas ne dirbtinis, o tikras".

Nuo tos dienos Hansas rytais ėmė gerti kavą be pieno, nes nenorėjo jo pirkti iš redaktoriaus. Užtat miss Neumann ėmė pirkti pieno dvigubai daugiau. Be to ji užsisakė tokio fasono suknelę, kad įtikino visus, jog Hansas — niekšiškas šmeižikas.

Dabar Hansas pasijuto bejėgis esąs kovoje su moterų gudrybėmis. O vokietė kas rytą, išeidama ant krautuvės slenksčio, dainuodavo vis garsiau:

— Dačmen, dačmen, da-ačmen!

"Ką čia jai iškirtus?" — galvojo Hansas. —"Turiu nuodingų kviečių žiurkėms . . . galėčiau josios vištas palesinti... Ne, negalima, turėsiu paskui už jas sumokėti. Na, jau žinau!

Vakare nustebusi miss Neumann pamatė, kad Hansas glėbiais neša laukinių heliotropų krūmelius ir deda po rūsio langais. "Įdomu, ką čia jis daro?" — tarė ji pati sau. "Tur būt, sugalvojo ką nors blogo".

(Tęsinys 8-ame pusl.)

NELAUKITE-
RYTOJ GALI BŪTI PERVĖLU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų Jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai Šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Pasiųskite Dovanų Velykoms

Geriausiam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su Inturistu Maskvoje.

NEMOKAMA VIETA AUTOMOBILIUI PASTATYTI

Prašykite naujo katalogo.

Didžiausias pasirinkimas geros rūšies prekių.

TELEFONUOKITE:

Phone: WA 2-9354

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 S. State St. Chicago 4, Ill.

FASANO PIZZA
fast deliveries southwest
HRS. — Sun., Thue., Thurs. 6 A.M. — 1 A.M.
Fri. & Sat. 6 A.M. — 3 A.M.
Steaks - Chicken - Ribs - Spaghetti
Mostaccioli - Ravioli - Fish-Shrimp.
HEmlock 6-1777. 6606 S. KEDZIE

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuošti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PRospect 8-9210

WESTERN
CURRENCY EXCHANGES
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
INCOME TAX SERVICE
6254 SO. WESTERN AVE.
7054 SO. WESTERN AVE.

BRIDGEPORT
CURRENCY EXCHANGE
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
INCOME TAX SERVICE
748 WEST 35th STREET

AIRPORT GARAGE
PHILLIPS 66 PRODUCTS
Complete repair service by experts.
24 HR. AIRPORT PARKING
Trans. Furn. to & from.
$1.50 Day — $9.00 Wk.
Chicago Motor Club Towing.
For emergency service call LU 2-5155
6027 SO. CICERO AVE.

CHICAGOS ŠVARIAUSIAS IR MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Spring Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

E and E
T-V SERVICE
Radio & TV Repair
Bring your set in and see it repaired.
NEW PICTURE TUBE
1-Year Guarantee,
Installed While You Wait.
Used TV's All Makes, All Sizes
1003 W. 71st St.
For Home Service Phone
ABerdeen 4-2673

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

Siuntiniai į Lietuvą
Patarnavimas nuo $5 iki $9.50.
Overseas Cargo Co.
514 W. Pershing Rd. (39th St.)
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: OA 4-9079
Vedėjas P. NEDZINSKAS

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS
NEMOKAMAI
MEGAFONAI —
TAPE RECORDERS
Išmėginimui namuose.
TV, Radijai, Hi-Fi, Pardavimas ir taisymas
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiagą siųsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

3 METAI NR. 7 (84)

KULTŪROS VAIKĖJIMAS

Vis didėjanti mūsų kultūrinio gyvenimo dalis pradedama skirti vaikams. Kultūros Fondas daugiausia tam tikslui tedirba. Patys vaikai vis dažniau įtraukiami kultūrinių programų, ypač minėjimuose, vykdytojais. Kai kurie laikraščiai, atrodo, mieliau spausdina vaikų darželio, negu mūsų kultūrinio ar politinio gyvenimo nuotraukas.

Tai *nėra* blogai. Išeiviams jaunoji karta *turi* būti didžioji problema, kuriai niekad negalima paskirti per daug dėmesio, rūpesčio ir darbo. Kas mums nepatinka, nėra dėmesio į vaikus atkreipimas, bet kartu vykstąs subrendusiems skirtos kultūros nykimas. Vaikų (visokio amžiaus) svarba tapo pripažinta tokia didele, jog subrendusiųjų gyvybė prieš ją turi pasitraukti.

Ir taip svarbiose dailės parodose jau vis dažniau pasirodo riboto mentaliteto barzdotiems vaikams skiriami paveikslėliai su patriotiniais parašais. Viešų diskusijų objektais tampą klausimai beveik niekada nepasiekia net vidutiniško europinio gimnazisto pajėgumo lygio. Iš literatūros įprasta laukti vaikiškų temų "skaidraus ir giedro" atlikimo. Kūryba, kuri gimsta iš rūpesčio subrendusio žmogaus gyvenimu ir tokį rūpestį žadina, yra viešai išjuokiama anksčiau, negu ji esti perskaitoma ir suvokiama. Subrendusio mentaliteto žmogų, sprendžiantį subrendusio žmogaus problemas, mūsų viešuomenėje yra įprasta laikyti arba "nesuprantamu" (ar ne pradžios mokyklos mokinio laikysena?), arba laukiniu gyvuliu, į kurį kiekvienam leidžiama laikraščiuose drabstytis savo susirinktais nešvankumais.

Infantilizacija kaip amaras yra užpuolusi mūsų kultūrą. Apie kai ką aplamai neleidžiama kalbėti (mat, "nepedagogiška," o gal ir par daug skaudu). Apie kai ką tegalima šūkauti (problemas kitaip spręsti "per sunku").

O tačiau mes neprarandame tikėjimo, kad subrendusio žmogaus verta lietuviškoji kultūra galės gyvuoti, — jeigu tie, kuriems jinai svarbi, atiduos jai tą, ką jie gali, ir daugiau negu jie gali. Kas kultūra tenori naudotis, tas ją praras. Šiandien išlikti gyvu reikia radikalios aukos: apsivalyti nuo blunkančių trivialijų ir priimti praktinę atsakomybę už tai, kad nebūtų nužudyta mūsų galimybė duoti įnašą civilizacijai.

J. P.

Kelias iš rojaus (1)

VYTO VAIKYSTĖ

Gabrielius Gedvila

Jis gimė 1937 metais Kaune. Karui baigiantis, su tėvais ir vienu broliu pabėgo į Vokietiją. Krintantiems Dresdeno mūrams palaidojus jo brolį, turėjo bėgti dar toliau į vakarus. Dar išgyveno bombardavimus. Naktiniai aliarmai, bombų spiegimas, motinos šauksmas, langų stiklo byrėjimas, sirenos, šauksmas, bombų spiegimas. Visa tai paliko įamžinta atmintyje.

Jis augo tarp lietuvių vokiečių žemėje. Skaityti išmoko namie iš elementoriaus. Pradžios mokyklą lankė stovykloje. Mokslui prasidėjus, su lietuviukais eidavo erzinti senio Muellerio, kada šis "austhenderiams" neparduodavo sąsiuvinių; su jais bandydavo pirmąjį žiemos ledą; su jais, pasiėmęs ragatkę, brisdavo per pavasario purvus medžioti kiškių; vasarą su jais lipdavo per vokiečio tvorą vogti alyvinių obuolių.

Jis gyveno keturiose stovyklose. Miestelis, greta kurio buvo miškai, buvo maloniausias. Kareivinių miestas, nors įdomu būdavo sprogdinti šovinius, — niūriausias.

Antradieniais su motina stovėdavo eilėje, kad gautų dalinamo maisto. Ketvirtadieniais stovėdavo eilėje, kad prieitų prie geraširdžių žmonių sunešiotų darbužių. Kada tėvas tapo stovyklos komendanto padėjėju, jam nebereikėjo stovėti eilėse. Motina parnešdavo namo daugiau apelsinų, o mokyklon gaudavo užsidėti naujesnį drabužį.

Savaitės gale kartais atvažiuodavo amerikoniškas kinas, kurio rodomos kaubojiškos filmos jam suteikdavo nepaprasto malonumo. Bet dažniausiai reikėdavo eiti klausytis vietinės dainininkės ar atvažiavusio pianisto arba, dar blogiau, klausytis apie Nemuno kilpos planą. Jei amerikoniškas kinas jam daugiausia patiko, tai skaitymas aiškiai užėmė antrą vietą. Tris dienas nesustodamas jis skaitė "Robinson'ą Crusoe"; gyveno su Cooper'io herojais, verkė skaitydamas "Kliudžiau", juokėsi iš "Viršininkų."

Jis baigė augti Amerikoje. Čia viskas buvo skirtinga. Čia šimtai ar tūkstančiai mašinų pripildydavo gatves, čia garvežys tempdavo šimtą dvidešimt devynis vagonus, čia šaldytuvas užšaldydavo ledą, čia žmonės buvo skirtingi.

Čia jis baigė lietuvišką pradžios mokyklą, kurios pamokos buvo angliškai perduodamos; per jas seselė kartais, supykusi ant kvailų dypukų, grasindavo išsiųsti atgal į Vokietiją. Tokios scenos būdavo nemalonios, ir — dėl jų jis nekentė mokyklos. Bet taip pat dėl jų pradėjo nekęsti ir žodžio DP. Tai buvo žodis, kuriuo klasės draugai lengvai galėdavo jį atskirti nuo grupės. Kartą per pertrauką vienas kažko supyko ir pavadino Vytą "dumb DP".

Norėjo Vytas jam atkirsti, gerai iškoneveikti, bet tepajėgė sugaudyti du žodžius ir juos visu pykčiu išstenėjo.

"Shut up".

Bet amerikoniukas tik nusijuokė ir atkartojo.

"Dumb DP."

Nedelsdamas puolė amerikoniuką ir smogė kumščiu į petį. Šis daugiau iš netikėtumo negu nuo smūgio ir atsisėdo ant grindinio.

Po to įvykių eiga aiški. Įskundimas, antausiai, "dumb DP", ir pagaliau žygis namo. Viską galėtų dar ir antrą kartą iškentėti, jei tik nereikėtų eiti namo. Norėjo nieko nesakyti. Bet tėvas vis vien turės eit kalbėtis. Kad galėtų jis eiti dirbti arba grįžti atgal į stovyklos gimnaziją...

Nereikėjo apsispręsti, ar sakys ar ne. Grįždama namo, motina užsuko į kaimyninę krautuvę, kur jai buvo praneštos visos įvykio detalės.

"Už ką mes dirbam fabrike?"

"Be gėdos jausmo," išmėtinėjo tėvas, atskaitęs dešimtį.

"Ką žmonės sakys! Išmestas iš mokyklos. Kultūrininkės vaikas!" Kalbėdama motina pabrėžė žodį kultūrininkė.

Kada baigėsi pabauda, kurią turėjo vykdyti, pusantros savaitės valydamas lentą ir išdulkindamas trintukus, klasėje įvykis buvo užmirštas. Pamažu išmoko kalbą ir atrado draugų. Svarbiausia, žodis DP buvo retai vartojamas.

Vytas tapo "Vito." Pavasarį su klasės draugais mušdavo "baseball'ą," vasarą, pasitaisęs seną dviratį, su jais važiuodavo į gretimą baseiną.

Todėl, kada pradėjo aštuntąjį skyrių, mokykla, kurios pereitą pavasarį vis dar nekentė, pasidarė lengvesnė. Ypač naštą palengvino viena mergaitė, į kurią iš pradžių Vytas dirstelėdavo slapta, vėliau dažniau pažiūrėdavo, kartą išdrįso užkalbinti ir pagaliau per vieną balių pakvietė šokti. Tai buvo momentas, kurio ilgai neužmiršo. Penktadienio popiečiais aštuntokai susimesdavo kieno nors rūsy. Pirmąjį kartą Vytas nešoko. Po to visą savaitę slapta sukinėjosi prieš veidrodį, pusę penktadienio telkė drąsą ir atidėliojo. Bet, popiečiui baigiantis, paprašė:

"Nori šokt, Betty?"

Nors jis užmiršo visa ką buvo bandęs, nors Betty turėjo jam viską iš naujo parodyti, nors ji tešoko su juo tik du šokius, po kurių grįžo pas "pažangesnius", bet Vytas buvo laimingas. Ilgai vakarais svajodavo apie ją. Jam rūpėjo, ar pabučiuoti į lūpas nuodėmė. Jis vis vien pabučiuos. Jis pakvies ją kitą šeštadienį į kiną.

Į kiną jos niekada ir neišdrįso pakviesti. Bijojo savęs, bijojo tėvo.

Penktadieniais ir toliau susirinkdavo šokti. Retkarčiais Vytas išvesdavo Betty, bet tai tebūdavo retkarčiais, nes visi apie ją zujo. Ji patiko vaikinams. Buvo viena iš tų, kurios nevengdavo apsivilkti ryškesniu megztuku ir pasirodyti dažytomis lūpomis. Ejo gandas, kad ji draugauja su kažkuo iš "high school'ės", ir tai ją dar daugiau išpopuliarino.

Vytas šokdavo nedaug. Šokti su kitomis merginomis buvo įdomu, bet nedavė kvapą atimančio džiaugsmo. Nepatogiau jausdavosi, kai reikėdavo šokti su Dalia. Iš viso šoko tris kartus. Vieną kartą Dalia jį pakvietė. Kitus du kart reikėjo ją pakviesti, nes rūsy buvo likę vieni du nešokantieji.

Nežinojo, kodėl jos nemėgo. Ji buvo kitoniška. Nors savotiškai gražesnė už Betty, tačiau nebuvo populiari. Vis dar nešiojo kasas, kurios Vytui nepatiko. Kartą Vytas ją apibūdino vienam draugui.

"Ji vis dar kaip DP".

(Bus daugiau).

DARBAI IR ŽYGIAI

Algimantas Mackus, "Jo yra žemė" poezijos knygos ir *Metmenyse* spausdinamos "Neornamentuotos kalbos generacijos" autorius, išrinktas ir sutiko būti Santaros Garbės Filisteriu.

◆

Giedrė Zauniūtė su 50 dol. įnašu įstojo *Metmenų* žurnalo leidėjų bendrovėn.

◆

New Yorko santariečiai, moderuojant Danutei Statkutei, toliau diskutavo Sauliaus Šimoliūno suvažiaviminėje paskaitoje iškeltą klausimą "Kur eini, manoji karta?" Neformalaus susirinkimo atmosferoje klausimas beveik kiekvienam sukėlė minčių.

◆

Čikagos santariečių būrelis diskutavo anti-intelektualizmo problemą Amerikoje ir lietuvių tarpe, pažvelgdami į šio reiškinio priežastis ir apraiškas istorijos ir socialinių mokslų šviesoje. Po diskusijų dalis susirinkusiųjų aplankė vėliausiųjų *Jurgio Šapkaus* akvarėlės darbų parodą Michelini galerijoje Evanstone.

◆

Ramojus Vaitys perėmė

(Tęsinys 4-me psl.)

Iš mano užrašų knygelės

PRADŽIOJE BUVO VISAIP

Rapolas Skipitis

1919 metų sausio mėnuo Kaune. Lietuvos vyriausybė tik buvo persikėlusi iš Vilniaus ir pradėjusi čia įsikurti. Mieste viešpatavo anarchija. Švaistėsi vokiečių kariai. Mūsų karo komendantūra su komendantu Mikuckiu priešaky tebebuvo bejėgė, kaip naujagimis kūdikis, nes teturėjo vos keletą karių ir dar nebuvo paskelbtas karo stovis. Miesto savivaldybė jau buvo susiorganizavusi šiokią tokią miliciją. Milicininkų dauguma lietuviškai nemokėjo, o jei kurie ir mokėjo, tai nenorėjo ta praščiokų kalba kalbėti. Oficiali milicininkų kalba buvo rusiška arba lenkiška, nes 1918 m. gruodžio mėnesį demokratiškai išrinktųjų miesto tarybos narių didžiąją daugumą sudarė lenkai ir žydai. Jie ir buvo miesto šeimininkai.

Centrinėse Kauno miesto gatvėse tvarkai palaikyti vaikštinėjo milicininkai su raiščiais ant rankovių.

Vidaus reikalų ministras Jonas Vileišis skuba į Metropolio restoraną, nes ten turi dalyvauti vaišėse kažkokio užsiniečio garbei. Prie Laisvės Alėjos ir Mickevičiaus gatvės kampo Vileišis girdi ir mato, kaip milicininkas būdingais rusiškais keiksmažodžiais žiauriai plūsta kažkokį lietuvį kaimietį ir biauriai niekina jį už tai, kad jis nesupranta rusiškai. Nors ir labai neturėdamas laiko, Vileišis neiškenčia nepriėjęs prie milicininko ir jam nepasakęs, kad milicininkas neturi teisės piliečio kolioti ir niekinti už tai, kad nesupranta rusiškai, kad Lietuvos milicininkas kaip tik privalo su piliečiais kalbėti lietuviškai.

Į Vileišio pastabą milicininkas pastatė akis ir pakeltu balsu rusiškai kirto: "O tu ko nori! Ne tavo reikalas kaip aš su žmonėmis kalbu".

V i l e i š i s: "Pirmučiausia tamsta privalai būti mandagus. O manęs privalai klausyti, nes aš esu Vidaus reikalų ministras".

Milicininkas: "Spiaunu į tavo pastabas! Dabar atsirado ne vienas kvailys, kuris save vadina ministru — ir vadinamieji ministrai norėtumėte, kad mes miliciinnkai jūsų klausytume. Mūsų šeimininkas ir viršininkas yra Miesto savivaldybė, o ne kažkokie ministrai. O tąją mužikų kalba mes niekuomet nekalbėsime. Niekados! Ir tau sakau: uždaryk snukį ir eik po velnių! O jei ne, tai tuoj areštuoju ir vedu į daboklę!"

Vidaus reikalų ministras Jonas Vileišis nusisuko nuo milicininko ir nuskubėjo į Metropolį.

Ar darė ką ministras Jonas Vileišis, kad įžulus akyplėša priešlietuviškas milicininkas būtų sudraustas ir nubaustas už arogantišką išsišokimą — žinių užrašuose neradau.

Ministras be portfelio

Šia proga norisi išduoti, kad adv. Rapolas S k i p i t i s, buvęs Lietuvos Seimų narys, Vidaus reikalų ministras, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti steigėjas ir pirmininkas, iš savo patyrimais ir pergyvenimais turtingos praeities rašo knygas — memuarus, ir, rodos, ne vieną tomą. Aukščiau įdėtas anekdotiins atsitikimas iš adv. Skipičio užrašų knygelės yra autoriaus suteikta Naujienų bendradarbiui ištrauka iš jo įdomių memuarų. Nors davęs šį išrašą autorius pasakė: "Tam kartui gana", bet jis žodžiu papasakojo dar du linksmus nuotykius iš pirmųjų ministrų ankstybomis Lietuvos neprikluasomybės dienomis. Vienas — tai kaip du ministrai dar Vilniuje 1918 metų gale miesto vežiką pasisamdę į Petro Vileišio rezidenciją važiavo. Kitas yra vėl iš Kauno, kurį neiškenčiu kad ir sutrumpintai skaitytojams atpasakoti.

Vyriausybei iš Vilinaus atsikraussius į Kauną, čia šiaip taip įsikūrus ir jau karo stovį įvedus, naktimis mieste nuo 9 val. vakaro iki 5 val. ryto be komendantūros leidimo buvo uždrausta vaikščioti. Leidimus aukštieji valdininkai, juo labiau ministrai, visi turėjo. Leidimą turėjo ir ponas Soloveičikas, ministras žydų reikalams be portfelio. Sykį grįžta iš kokio ten posėdžio ministras Soloveičikas jau gerokai po devintos. "Stok! Kas eina? Parodyk dokumentą!" — sulaiko jį ties Soboru jaunas savanoris Lietuvos kareivėlis. Ministras išima, paduoda ir laukia. Karys leidimą skaito sykį, skaito kitą, ir vis žvalgosi į ministro po pažastim nešamą portfelį. Pagaliau sako: "Čia kažkas netvarkoje. Leidime parašyta, kad tamsta esi ministras be portfelio, o tamsta su savim portfelį turi"... Soloveičikas aiškinasi, bet drausmingas karys jį nutraukia: "Prašau su manim į komendantūrą, ten galėsite aiškintis!" Ir nusivedė!

Patikslinimas

Praėjusio šeštadienio, kovo 19 d. Naujienų priede įdėtame adv. Rapolo Skipičio iš jo memuarų medžiagos imtame straipsnyje "Lietuvos tremtiniai ir pabėgėliai Pirmojo Pasaulinio Karo metu" yra pasilikę neišbrauktų keletas klaidingų sakinių, kuriuos autorius buvo nurodęs išmesti. Atsiprašau gerb. autorių.

Minėto straipsnio antroje skiltyje po sakinio "Lietuvių tremtinių ir pabėgėlių karo metu Rusijoje buvo skaitoma 250 tūkstančių" turėjo būti dvylika eilučių išbraukta.

N. Bendradarbis

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

Metmenų žurnalo administratoriaus pareigas. Finansinius žurnalo reikalus prašomi tvarkytis šiuo adresu: 926 Hinman Ave., Evanston, Ill.

Kol spausdinsime sociologinę novelę, kurią pradedame šiame numeryje, "Mūsų žingsniai" pasirodys kiekvieną savaitę.

NAUDINGOS KNYGOS

LYTIES GARBINIMAS, istoriniais faktais paremta studija, lyties dievų paveikslai, 144 psl. ..... Kaina $1.50
ŠVENTRAŠČIO TIKROVĖ, realistinė pažiūra į Biblija, moderniška jos interpretacija, 156 psl. ..... „ $1.50
KUNIGŲ KOVA UŽ DAUGPATYSTĘ, 204 pusl. ..... „ $1.50

Gausite visas knygas, jei $3.00 pasiųsite šiuo adresu:

Mr. T. KUČINSKAS, 740 West 34th St., Chicago 16, Illinois.

ĮSIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina $5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina $6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina $6.00

Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

Įsigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
NEW YORK 11, NEW YORK

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS

DARBAS

kritiškai stebi mūsų išeivijos, Lietuvos ir viso pasaulio gyvenimą. Prieš konservatyvią provinciališką tradiciją DARBAS stato humanistines vertybes ir kūrybiškai šviežią žodį.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

DARBO KAINA YRA TOKIA:
$3.00 metams, $2.00 studentams, paskiras numeris $1.00

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS

A. Lalio Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausios apimties ir praktiškiausias iš visų iki šiol išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti. 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje, įrištas stipriuose kietuose viršeliuose Kaina $14.

Siųskite čekį arba money orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

(Atkelta iš 5-to psl.)

Tuo tarpu sutemo. Išdėstęs žalumynus dviem eilėm ir palikęs takelį link rūsio lango, Hansas atnešė iš namo kažkokį, į skudurį suvyniotą daiktą, atsisuko nugara į kaimynę ir tik po to išvyniojo paslaptingąjį daiktą ir uždengė jį lapais. Priėjęs prie sienos ėmė kažką ant jos rašyti.

Miss Neumann tirpo iš smalsumo.

"Tur būt, rašo kažką apie mane," — pagalvojo ji. — "Kai tik visi suguls, eisiu ir pažiūrėsiu. Mirsiu, o sužinosiu, ko jis ten prirašė!"

Baigęs paslaptingus pasiruošimus, Hansas nuėjo į savo kambarį viršuje ir netrukus užgesino šviesą. Miss Neumann skubiai užsimetė ant pečių apsiaustėlį, įkišo basas kojas į kurpaites ir nubėgo per gatvę. Priėjusi heliotropų eiles, ji tiesiai taku patraukė link rūsio, virpėdama iš smalsumo perskaityti parašą.

Bet staiga ji išvertė akis, susilenkė ir gailiai suriko: "Ai! Ai!" Ir čia pat ėmė rėkti: "Gelbėkite! Gelbėkite!"

Viršuje atsidarė langas.

— Kas čia? — pasigirdo ramus Hanso balsas. — Kas įvyko?

— Prakeiktas dačmen! — sužviegė miss Neumann. — Užmušei mane, nužudei! Ryt tave pakars už tai! Gelbėkite! Gelbėkite!

—Tuojau ateisiu, — pasakė Hansas.

Ir tikrai po minutės jis išnėrė iš tamsos su žvake rankoje. Pažiūrėjęs į miss Neumann, stovinčią, kaip įbesta, ėmė kvatoti, įrėmęs rankas į šonus:

— Kas čia? Mis Neumann? Cha-Cha-Cha! Labas vakaras, miss! Cha-cha-cha! Užtaisiau spąstus šeškams, o pagavau mergaitę! Kam jūs, miss, sugalvojote lįsti į mano rūsį? Juk aš tyčia parašiau ant sienos, kad niekas neeitų prie rūsio! Na, dabar galite laidyti gerklę, tegu subėga žmonės. Tegu visi pamato, kad jūs naktį norėjote įlįsti į mano rūsį. Rėkite, iki turėsite jėgų, — jūs čia stovėsite iki pat ryto! Labos nakties, miss, saldžių sapnų!

Miss Neumann padėtis buvo baisi. Rėkti? Negalima, atbėgs žmonės, gėda! Tylėti? Stovėti visą naktį su koja spąstuose, o ryt tapti viso miesto pajuoka? O be to koją skauda vis labiau...

Galva apsvaigo, žvaigždės susiliejo į vieną, o tarp jų mirgėjo mėnulis, panašus į Hanso veidą... Miss Neumann apalpo.

"Herr Je *)" — suriko mintimis Hansas, — "Jei ji mirs, tai mane ryt nulinčuos be teismo!"

Iš baimės jo plaukai pasišiaušė. Hansas skubiai susirado raktą ir norėjo atrakinti spąstus. Bet tai buvo nelengva, nes į juos buvo įsipainiojęs miss Neumann apsiaustėlis. Teko jo skvernus kiek pakalti, ir ... nors neapykanta ir baimė virė Hanso širdyje, bet jis negalėjo nepasigėrėti puikiomis, lyg iš marmuro iškirstomis, savo priešo kojomis, į kurias tiesiai švietė mėnulis.

Atrodė, kad jam pagailo mergaitės. Jis skubiai atrakino spąstus ir, paėmęs į glėbį, nunešė apalpusią mergaitę į jos namą. Ir visą laiką gailėjosi jos.

Grįžęs namo, jis visą naktį negalėjo sumerkti akių.

Kitą rytą miss Neumann nesirodė ant slenksčio ir neniūniavo savo mėgiamos dainelės "dačmen, dačmen, da-ačmen". Gal ji buvo susigėdusi, o gal ruošė kerštą.

Paaiškėjo, kad ji norėjo atkeršyti. Tą pačią dieną "Apžvalgos" redaktorius iššaukė Hansą į dvikovą kumštimis ir iš karto uždėjo jam "antspaudą" po akimi. Bet įsiutęs Hansas ėmė taip doroti redaktorių, kad pastarasis po trumpo beviltiško pasipriešinimo išsitiesė žemėje ir sušuko: "Gana! Gana!"

Nežinia kaip — Hansas nieko nepasakojo — visas miestas sužinojo apie naktinį miss Neumann žygį. O iš Hanso širdies po mūšio su redaktorium išgaravo gailesčio jausmas ir liko tik piktumas.

Jis nujautė, kad nekenčiamos mergaitės ranka netikėtai smogs. Ir iš tikro, smūgio neteko laukti ilgai.

Krautuvininkai dažnai iškabina gatvėse ties krautuvėmis skelbimus apie visokias gautas prekes, ir šitokie skelbimai prasideda žodžiu "notice". Ir jūs turite atkreipti dėmesį į tai, kad amerikoniškose "grocery" paprastai parduodamas ledas, be kurio nė vienas amerikietis negeria nei alaus, nei degtinės. Ir štai Hansas staiga pastebėjo, kad iš jo niekas neperka ledo. Milžiniškos atsargos, atgabentos traukiniu ir sukrautos rūsyje, ištirpo, ir nuostolių buvo daugiau, negu dešimt dolerių. Kas čia per reikalas? Kodėl? Hansas matė, kad net jo šalininkai kasdien pirko ledo iš miss Neumann, ir negalėjo suprasti, ką visa tai reiškia, juo labiau, kad jis nebuvo susipykęs nė su vienu smuklininku.

Jis nutarė ištirti visą reikalą.

— Kodėl jūs neperkate iš manęs ledo? — paklausė jis savo laužyta anglų kalba Mr. Peterso, pamatęs pastarąjį einant pro krautuvę.

— Aišku, kodėl: juk jūs neparduodate ledo.

— Neparduodu? Kodėl?

— Iš kur gi aš galiu žinoti, kodėl?

— Bet juk tai netiesa! Aš turiu ledo!

— O čia kas? — Petras dūrė pirštu į skelbimą, prilipdytą prie sienos.

Hansas pažiūrėjo ir pažaliavo iš piktumo. Jo skelbime kažkas išpiovė iš žodžio "notice" raidę "t", ir liko "no ice", t. y. "ledo nėra".

(Tęsinys 5-tam psl.)

*) t. y. Herr Jesus (Viešpatie Kristau).

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel.: PRospect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadieni nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadieni tiktai susitarus.

PR 6-1795, rez.: TRemont 9-5890
DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1—3 ir 6—8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1—4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1—4 po pietų ir 6—8 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais 12—4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jeĭ neatsiliepia šauklite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—3:00
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketv nuo 6—9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4063 ARCHER AVENUE
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — Namų BE 3-7786

DR. M. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PRospect 6-1930

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896
Rez. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th STREET
(kampas 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. v.
Šeštadieniais nuo 2 iki 6 val. v., Išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PRospect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 2—4 val. ir 6—8 val.
Trečiadieniais ir šeštadieniais nepriima ligonių.

C. Z. VEZEL'IS
DANTŲ GYDYTOJAS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštad. 1-4 val. po pietų. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PRospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p

Dr. Kazimieras

MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10—2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto
Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUŠKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

(Tęsinys iš 8-to pusl.)

— Ak, biaurybė! — sušuko Hansas ir pamėlynavęs, virpėdamas įsiveržė į miss Neumann krautuvę.

— Tai niekšiška! — rėkė jis apsiputojęs. — Ir jūs drįsote iškrapštyti man iš vidurio raidę?

— Ką aš jums iškrapščiau iš vidurio? — apsimetus nustebusi nekaltai paklausė miss Neumann.

— Aš juk pasakiau — raidę "t", ar apkurtote? Tai jūs ją iškrapštėte! Ne, po velnių, visa tai reikia baigti! Jūs sumokėsite man už visą ledą!

Hansas nustojo įprasto šaltakraujiškumo ir rėkė, kaip pamišęs, o miss Neumann irgi neatsiliko nuo jo.

Žmonės subėgo, išgirdę riksmą.

— Gelbėkite! — žviegė miss Neumann. Vokietis pasiuto! Kartoja, kad aš jam kažką iškrapščiau, o aš jam nieko neiškarpščiau. Ką aš jam galiu iškrapštyti? Dievaži, aš mielai iškrapštyčiau jam akis, o daugiau nieko. Aš vieniša, bejėgė mergaitė! Jis pribaigs mane! Jis mane užmuš!

Rėkdama ji žliumbė ir šluostėsi ašaras. Amerikiečiai nesuprato, kas čia vyko, bet jie nepakenčia moteriškų ašarų: Hansą apstumdė ir išmetė pro duris. Jis mėgino atsispirti, bet kur tau! — išlėkė, kaip kulka, praskrido virš gatvės, įlėkė į savo krautuvę ir dėjo į grindis.

Po savaitės virš jo krautuvės durų buvo pritaisyta milžiniška, ryškiomis spalvomis, iškaba. Iškaboje buvo pavaizduota beždžionė, apsirengusi dryža suknele, su balta priejuoste — žodžiu, pasipuošusi lygiai taip, kaip miss Neumann. O po beždžione buvo parašyta didelėmis auksinėmis raidėmis:

Grocery "po beždžione".

Sugūžėjo daug smalsuolių — visi norėjo pasigėrėti iškaba. Išgirdusi kvatojimą gatvėje, miss Neumann išėjo, žvilgtelėjo, išbalo, bet, suvaldžiusi savo sumišimą, garsiai suriko:

— Grocery "po beždžione"? Na, juk tai tiesa, juk virš krautuvės gyvena mister Kaskė. Cha-cha-cha!

Bet vis dėlto tai buvo dūris į širdį. Dieną ji girdėjo vaikus būriu grįžtant iš mokyklos ir sustojus ties iškaba šūkaujant:

— Ak, juk tai miss Neumann! Laba diena, miss Neumann!

To jau buvo perdaug. Vakare, kai pas ją atsilankė redaktorius, ji tarė:

— Beždžionė iškaboje — aš! Žinau, kad aš! Aš jam nedovanosiu! Aš priversiu jį nuimti iškabą ir mano akivaizdoje nulaižyti beždžionę liežuviu!

— Ką jūs darysite?

— Eisiu tučtuojau pas teisėją!

— Tučtuojau?

— Na, ryt.

Anksti rytą ji išėjo pro duris ir, priėjus prie Hanso, pasakė:

— Štai kas, mister dačmen: aš žinau, kad jūsų nupiešta beždžionė vaizduoja mane. Na gi, eikime pas teisėją! Sužinosime, ką jis į tai pasakys.

— Pasakys, kad aš turiu teisės piešti savo iškaboje, ką noriu!

—Pažiūrėsime! — Mis Neumann sunkiai kvėpavo.

— O iš kur jūs žinote, kad beždžionė — tai jūs?

— Man tai pasakė mano širdis! Eime, eikime pas teisėją! Jei neeisite, tai šerifas jus supančios ir vistiek nuves!

— Na, tiek to, eikime, — sutiko Hansas, įsitikinęs, kad šį kartą jis laimės.

Juodu užrakino krautuves ir patraukė pas teisėją, visą laiką bardamiesi. Ir tik priėję Mr. Davis duris, susigriebė, jog nemoka pakankamai gerai angliškai, kad įstengtų išdėstyti teisėjui visą reikalą.

Ką daryti? Atsiminė, kad šerifas — žydelis iš Lenkijos ir moka ne tik angliškai, bet ir vokiškai. Nučėjo pas šerifą.

Bet šerifas rengėsi kažkur važiuoti ir jau sėdėjo vežime.

— Eikite po velnių! — piktai sušuko jis. — Sudrumstėte visą miestą! Kažin kiek laiko dėvite vis tuos pačius batus! Neturiu laiko kalbėtis su jumis! Aš važiuoju malkų. Likite sveiki!

Ir nuvažiavo.

Hansas įrėmė rankas į šonus ir ramiai tarė:

— Na, miss, jums teks pakentėti iki ryt dienos.

— Laukti? Jokiu būdu! Geriau mirti. Tik, jei jūs nuimsite beždžionę . . .

— Aš beždžionės nenuimsiu.

— Jei taip, tai jus pakars! Pasisupsi ant šakos, pasisupsi, prūse! Išsiversime be šerifo! Teisėjas taip pat apsipažinęs su visa istorija.

Tačiau miss Neumann klydo: kaip tik teisėjas buvo vienintelis žmogus visame mieste, kuris nieko nežinojo apie jų ginčus. Nekaltas senelis gamino savo vaistus, įsitikinęs, kad išgelbės pasaulį.

Jis sutiko juos, kaip kad sutikdavo visus kitus — mandagiai ir maloniai.

— Parodykite liežuvius, vaikai!... Aš jums tučtuojau prirašysiu vaistų.

Juodu neigiamai mosikavo rankomis, mėgindami paaiškinti, jog atėjo ne vaistų. Miss Neumann kartojo:

— Nereikia, nereikia!

— Tad ko gi judu norite?

Hansas ir miss Neumann ėmė šnekėti abu kartu, pertraukdami kitas kitą. Pagaliau vokietė įgavo įkvėpimo: ji parodė į savo krūtinę, norėdama pasakyti, kad Hansas pervėrė jos širdį kardu.

— A-a! Dabar aš suprantu! Suprantu! — apsidžiaugė gydytojas.

Jis atsivertė storą knygą ir ėmė kažką rašyti. Paklausė, kiek metų turi Hansas. Pasirodė — trisdešimt šešeris. Paklausė miss Neumann, bet ji tikrai nežinojo ir pasakė, kad apie dvidešimt penkeris.

— All right! O vardai? Hansas, Lora. All right! Kuo verčiatės? Prekyba! All right! — gydytojas pateikė dar keletą klausimų. Juodu, nors ir nesuprato, bet vis dėlto atsakė: "Yes". Gydytojas linktelėjo galva: daugiau nieko!

Baigęs rašyti, jis atsistojo ir staiga, didžiam Loros nustebimui, apkabino ją ir pabučiavo.

Ji nutarė, kad tai geras ženklas, ir ėjo namo, kupina pačių šviesiausių vilčių.

Eidama namo ji pagrasino Hansui:

— Aš jums parodysiu! Jūs dar man pašokinėsite!

— Pašokinės kai kas kitas, —ramiai atkirto Hansas.

Kitą rytą prie judviejų krau-

(Tęsinys 11-me psl.)

DO WE HAVE TO DO THIS

We build better roads. We retain traffic engineers to make them safer. We pass traffic laws—hire officers to enforce them. Then—we junk all these safeguards by speeding, passing fights, ignoring warning signs. Where's the sense? Such law violations breed accidents that injure and maim thousands daily! The remedy? Drive safely—drive lawfully. Where traffic laws are strictly obeyed, accidents go down!

FACE THIS FACT

Drivers are the No. 1 cause of traffic accidents which last year injured 1,400,000 and killed 38,000. This year an increase is threatened. How long must this go on? YOU can supply the answer!

Published in an effort to save lives, in cooperation with the National Safety Council and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

W. G. GODFREY
Heating contractor
Hot water
heating system installed
Residential — Commercial —
Industrial — City — Suburban
PRospect 6-5300.
8116 S. WESTERN AVE.

LAWN WEST HARDWARE
Complete stock of
Plumbing — Electrical — Hardware
Glas — Paint Supplies
Featuring
PITTSBURGH PAINTS
Open Sun. 9—1
6010 S. Pulaski RE 5-7487

LORD JEWELERS
DIAMOND DEALERS
- Imports
- Repair svse.
- Nat'l adv. brands

DIAMOND LIGHT SCOPE
Phone inquiries receive prompt attention
6251 S. Kedzie — WA 5-4010

PS reiškia Pavargusios Sielos ir gyvenimo . . . Post Scriptum

Pavargusi Siela, kuriai Jūs patariate skubėti iš Skaistyklos, bus Jūsų pačių specialus užtarėjas Danguje.

Kad galėtumėte veltui gauti "PS" (žurnalą "Pavargusioms Sieloms"), prašome parašyti tokiu adresu:

CRUSADE FOR THE POOR SOULS
DEPART. A. F.
Austin, Pa.

OGDEN RADIO & TV SERVICE CO.

GEO PECHO, HGR.

Specializing in on the premises repairs.

Bring in your set and see it repaired
Save $ Save $ Save

Huge stock of fresh tubes and parts in our shop

Qualified service for
- Admiral • Motorola • Philco
- RCA • Zenith • Silverstone
- Dumont • Westinghouse

HI-FI — STEREO SERVICE

Shop hours: 9 AM — 5 PM Daily.
For home service within the hour call

HEmlock 4-6466.
1645 W. 63rd ST.

REPAIRS ON CREDIT

PINIGAI

YRA PUIKIAUSIA DOVANA.

Taip sako tūkstančiai žmonių

— Sovietų Sąjungoje, kurie gavo pinigus dovanas. — Pinigus taip lengva siųsti.

Viskas, ką Jūs turite daryti, tai yra pranešti mums tikrą vardą ir adresą gavėjo USSR, Jūsų vardą ir adresą ir atsiųsti čekį ar money orderį. Laike 2 savaičių, mūsų bankas USSR išmokės pinigus gavėjui **specialiu kursu** po 10 Rublių už kiekvieną dolerį.

— Gavėjas gauna pilną sumą be jokio atskaitymo. — Nėra muito ar mokesčių ant siunčiamų pinigų, neatsižvelgiant į siunčiamų pinigų sumą. — Jūs galite siųsti bet kokią sumą vienam asmeniui. — Po dviejų savaičių, kada tie pinigai išmokami, Jūs gausite iš mūsų oficialų pakvitavimą, pasirašytą pinigų gavėjo. Visos perlaidos pilnai garantuotos ir apdraustos. Už patarnavimą imama:

Už kiekvieną sumą
iki $50.00 — $5.00
iki $100.00 — $10.00
iki $150.00 — $15.00
iki $200.00 — $20.00
Nuo didesnių sumų 10%.

....Prašome įsidėmėti, kad mūsų firma turi Bankų ir Apdraudos Departamento leidimą ir bondyta. Tik mes vieni Jums duodame pilną garantiją.

Siųskite kiek pinigų giminėms ir draugams Lietuvon ir padarykite jiems džiaugsmo.

GRAMERCY, Dept. NS
744 Broad Street, Newark, N. J.

New Yorko įstaiga
118 East 28th Street, 9 floor
New York 16, N. Y.
New Yorko telefonas MU 9-0598.

Darbo valandos 9—5:30 kasdien, šeštadieniais 10—1, Sekmadieniais uždaryta.

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Vac. Noreikos foto

M. ŠILEIKIS — S. Šagamogienės portretas

LIETUVIAI MENO PARODOJE

Šį sekmadienį, kovo 27 d. 2 val. popiet Conrad Hilton viešbutyje (3-čias aukštas) atidaroma All-Illinois Society of the Fine Arts "Pavasarinis meno salonas". Šioje parodoje dalyvauja keletas lietuvių dailininkų: Br. Murinas (akvarelistas), prieš keletą metų kaip šios draugijos narys, laimėjęs premiją už akvarelės kūrinį, M. Šileikis, Vl. Vaičaitis, Jonas Tričys, A. Skupas-Cooper ir kt.

Bus meninė programa ir tapytojo Eccles paskaita-demonstracija. Įėjimas visiems laisvas ir arbatėlė. Kas nori gali drąsiai eiti ir susipažinti su savo tautiečiais dailininkais, bei įsigyti naujų pažinčių. Po atidarymo dienos, paroda tęsis trejetą mėnesių. Lankymo valandos nėra ribotos.

ITALŲ MENO PARODA

Marshall Field galerijoje (3-čiais aukštas) kovo mėnesį yra rodoma Italijos dailininkų 64 tapybos kūriniai. Paroda pavadinta: "Parker's Italiart Exhibition". Iš pirmo žvilgsnio paroda nedaro didelio įspūdžio, gal dėl to, kad patalpos nėra tinkamos tokiai parodai, o ir apšvietimas nepergeriausias. Kūriniai, rodos, prašosi didesnės erdvės.

Kaip visur kitur, taip ir čia, didžiumą darbų sudaro įvairios rūšies abstraktizmas be ypatingo žanro ar motyvų, dėl to ji yra nuobodi, išskyrus vieną kitą būdingesnį kūrinį, būtent: impresionistų ir porą abstrakčių darbų. Išimtį sudaro pasigėrėtini Vicenzo Ciardo "Jūra ir alyvų sodas". Bruno Rosai — "Namai pakalnėje" ir Alvaro Monniani — "Vortex" (abstraktas). Rinaldo Burattin — "Graži Venecijos naktis" ir dar keletas.

64 dailininkai turi parodoje tiktai po vieną kūrinį. Paroda galėtų būti įvairi, jeigu nebūtų perkrauta formalistiniu abstraktizmu, kas pražudo dailininko individualybę, atrodytų, lyg vieno autoriaus visa paroda.

PASKAITA APIE MENĄ

Š. m. balandžio mėn. 10 d. 3 val. popiet L. Am. Menininkų Klubas Jaunimo Centre rengia kun. dr. P. Celiešiaus paskaitą tema: "Kas kūrinyje sudaro meną?" Joje bus nagrinėjama kūrinio turinys ir meninės formos santykis, o taip pat trejopas kūrinio matavimas; medžiaginis ir forminis turinys.

Kas domisi meno kultūra ir bendrai kultūriniais reikalais, neturėtų praleisti progos pasiklausyti šios paskaitos.

Po paskaitos bus diskusijos. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

EL GRECO

Didysis graikas dailininkas El Greco (Domenikas Theotokopoulos) gimė 1541 m. Kretos saloje Kandijos kaimelyje. Meno mokslus išėjo pas italų didžiuosius tapytojus — Jacopo Bassano, Tintoretto ir Titianą Romoje. Su broliu pabuvojęs Venecijoje, nuvyko į Ispaniją ir beveik iki savo mirties gyveno Toledoje. Karalius Pilypas II globojo, faktinai jis ir buvo jo dvaro dailininkas, nes Ispanija tada nebuvo gausi dailininkais. Juo labiau karaliui El Greco patiko, kad ankstyvoji jo tapyba buvo italų dailininkų įtakoje. Tiktai daug vėliau El Greco visa tapyba pasidarė individuali — tamsus, liūdnas koloritas ir tipingai ilgos figūros. El Greco Ispanijoje pirmas įscenizavo religinę dailę. Jo pieštų šventųjų paveikslu tarpe apstu ispanų didikų.

Ieškant pėdsakų, iš kokių šaltinių atėjo moderniosios dailės idėja — reikia tų šaltinių paieškoti El Greco ir Goyos tapyboje. Eugene Delecroix buvo labai susižavėjęs El Greco ir Goya, vėliau kiti prancūzų impresionistai pasekė Goya, kuris pirmas pavartojo figūrų tapybą atvirame lauke, pavaizduodamas karo veiksmus su prancūzais 19-to šimt. pradžioje.

PAT BABCOCK PARODA

Kovo mėn. The Sherman Art Gallery (pirmas aukštas, įėjus nuo Clark St.) Chicagoje dabar vyksta Patricia Babcock iš Miller, Ind. puiki Indianos paežerio gamtovaizdžių paroda. Išstatyta 40 aliejinės tapybos kūrinių. Ši moteris dailininkė nepaprastai jautri spalvų ritmui ir turi gerą skonį, drąsią laisvą ranką. Josios kopos ir augmenija spindi dekoratyvinėmis spalvomis, puikiais niuansais ir estetiniu pajautimu. Josios tapybos metodas — gramdukas, teptukas ir kitos galimos priemonės. Abstrakti technika, sunkoki dažų luitai nei kiek nepakenkia natūraliai gamtos reprezentacijai, rodos, vėjas lenkia žoles, daigai kalasi iš žemės, ruduo ar pavasaris — dvelkia gyvu kvėpuojančiu linksmumu. Įėjimas nemokamas.

GALDIKAS IR PAUTIENIUS

Rytinėse valstybėse: New Yorke Feigl galerijoje, 601 Madison ave. dabar yra dail. Ad. Galdiko vėlesniosios tapybos kūrinių paroda, kuri sudomino newjorkiečius. "New York Times" paminėjo parodą. Patartina ir saviškiams ją pamatyti.

Worcester, Mass., šiomis dienomis yra atidaryta dviejų dienų dail. J. Pautieniaus tapybos paroda. Bal. 3 ligi 9 d. Pautieniaus paroda įvyks Bostone (Mass.). Rengia A. L. Tautinė Sąjunga.

CALUMET AUTOMATIC TRANSMISSION
1234 - 150th St. Hammond, Ind.
Automatinės transmisijos įvairių modelių ir rūšių mašinoms — garantuojamos
Veltui apskaičiavimai.
Skambinkite WEstmore 1-5232

Budrik Furniture
3241 So. Halsted Street
Furniture Mart pavyzdžiai turi būti tuoj išparduoti.
Sutaupysite nuo 30 iki 60%.

5 dalių Dinette setas: stalas ir 4 kėdės $39.00
7 dalių Dinette, Chromium..... $59.00
7 dalių valgomo kambario setas $119.00
3 dalių miegamasis, šviesaus arba tamsaus medžio..... $109.00
4 dalių miegamasis: dvi komodos, lova ir staliukas, vertės $300.00 už $169.00
2 gabalų svečių kambario setas $89.00
3 gabalų sectional, nupigintas $149.00
9 x 12 vilnoniai kaurai, įvairių spalvų $39.00
9 x 12 Linoleum nuo ..... $3.50 ir aukščiau.

Nupigintos Televizijos

17 colių, rekonstr. $39.00
21 „ „ $69.00
24 „ „ $79.00
21 colio naujos televizijos $119.00
Dideli blanketai $2.95

Didelis pasirinkimas refrigeratorių, skalbiamų mašinų, elektr. siurblių, radijų, Hi-Fi fonografų ir Stereo.

Dėl sutaisymo Televizijos telefonuokite
CAlumet 5-7237

Atdara: Pirm. ir Ketvirt. vakarais iki 9 val. Sekmad. 12—5.

BUDRIK FURNITURE
3241 So. Halsted Street
Budriko radio programos iš stoties WHFC, 1450 kil. sekmadieniais nuo 2:15 P. M.

J. PAUTIENIUS "Žalia"

(Tęsinys iš 9 psl.)

tuvių priėjo šerifas. Juodu — Hansas ir miss Neumann — stovėjo tarpduriuose. Hansas čiulpė pypkę, Lora niūniavo:

— Dačmen, dačmen, da-ačmen!

— Ar eisite pas teisėją? — paklausė šerifas.

— Mudu jau buvome nuėję.

— Na, ką jis nutarė?

— Šerifai, draugužė! Brangus mano Mr. Davis! — maldavo miss Neumann. — Nueikite ir sužinokite, ką jis nutarė. O jau aš atsilyginsiu... Man kaip tik reikia naujų batų. Užtarkite mane! Jūs matote — aš vieniša, bejėgė mergaitė...

Šerifas nuėjo. Jis grįžo už penkiolikos minučių, o paskui jį ėjo kažkodėl visa žmonių minia.

— Na, kaip? — vienu balsu sutartinai paklausė abu priešai.

— Viskas visiškai gerai sutvarkyta, — atsakė šerifas.

— Ką gi padarė teisėjas?

— O ką gi blogo jis galėjo padaryti? Jis judu sutuokė!

— Su-tuo-kė?!

— Žinoma. Čia nėra ko stebėtis, juk visi pagaliau susituokia.

Jei į juodu būtų trenkęs žaibas, tai Hansas ir jo kaimynė nebūtų buvę taip smarkiai sukrėsti. Hansas išvertė akis, išsižiojo ir, lyg beprotis, įbedė akis į miss Naumann, o ji — ne mažiau apstulbusi — žiūrėjo į jį.

— Aš jo žmona? Aš?!

— Aš jos vyras?!

— Gelbėkite! Gerieji kaimynai! Jokiu būdu! Tuojau pat einu prašyti skyrybų! Nenoriu!

— Ne, ne jūs, o aš nenoriu!

— Geriau mirti, Viešpatie!... Skyrybos, tučtuojau skyrybos! Kas čia dedasi?!

—Ko rėkiate, mano brangieji? — ramiai tarė šerifas. — Riksmas čia nepadės. Teisėjas gali sutuokti, bet išskirti neturi teisės. Be to, judu juk ne milijonieriai, kad pajėgtumėte pradėti bylą dėl skyrybų. Bene jūs nežinote, kiek tokios bylos kainuoja? Ai, ai, ai! Kam rėkti? Aš sandėlyje turiu puikius vaikiškus batukus, aš jums juos pigiai parduosiu. Viso gero!

Šerifas nuėjo sau. Žmonės, ėmė skirstytis. Jaunavedžiai liko vienu du.

—Čia tas prancūzas kaltas! —suriko žmona. — Jis tyčia mudviem pakenkė, nes mudu — vokiečiai.

— Teisingai sakote! — patvirtino Hansas.

— Bet mudu pareikalausime skyrybų!

— Aš pirmas! Jūs man išpiovėte raidę "t" iš vidurio!

— Neš aš pirma! Jūs man užtaisėte spąstus!

— Man nereikia šitokios žmonos!

— O aš į jus negaliu žiūrėti!

Juodu nuėjo kiekvienas į savo krautuvę ir užsirakino. Ji visą dieną sėdėjo savo kambaryje ir vis galvojo; jis darė tą patį. Atėjo naktis. Naktis — tai visiems žinoma — teikia žmonėms ramybės, bet šiuodu žmonės nė negalvojo apie miegą. Juodu atsigulė, bet negalėjo sumerkti akių. Hansas galvojo: "Ten, kitoje gatvės pusėje miega mano žmona". Miss Neumann sakė pati sau: "Ten miega mano vyras". Ir į judviejų širdis ėmė skverbtis nauji jausmai. Neapykanta ir piktumas jungėsi su vienatvės pajautimu. Hansas be to dar galvojo apie beždžionę iškaboje. Juk dabar jos negalima ten palikti, juk tai pasityčiojimas iš jo žmonos! Jis ėmė jausti, kad pasielgė biauriai, užsakęs šitokią iškabą. Bet ir ši Neumann biauri! Tik ji kalta, kad ledas sutirpo. Jis jos nekenčia... Tiesa, ji norėjo tik atkeršyti už tai, kad pateko į jo spąstus aną mėnesienos naktį... Čia jis įsivaizdavo jos kojas mėnulio šviesoje. "Mergaitė, žinoma, labai gera, čia tai jau tiesa!" — galvojo jis. "Bet ji manęs nekenčia. O aš — jos. O, Viešpatie, tai tau padėtis! Vedęs! Ir ką? Miss Neumann! O skyrybos brangiai kainuoja: parduosi visą krautuvę, o pinigų vistiek neužteks".

"Vadinasi, aš to dačmeno žmona", — galvojo tuo pat metu miss Neumann. — Jau aš ne mergaitė... T. y., mergaitė, bet ištekėjusi. Už ko? Už Kaskės, pagavusio mane spąstais, kaip šešką!... Tiesa, jis mane nunešė į kambarį... O stiprus! Pakėlė, kaip plunksną... Ai, kas čia? Kas čia šlama?"

Niekas nešlamėjo, bet miss Neumann staiga persigando, nors pirmiau niekad nebijojo tamsos.

— O kas bus, jei jis dabar išdrįs... Dieve mano!

Ir čia pat pridūrė tonu, kuriame skambėjo nesuprantamo nusivylimo gaida:

— Ne, neišdrįs jis... Ne...

Tačiau baimė ją kankino vis labiau. "Vieniša moteriškė, suprantama, bijo naktį," — galvojo ji. "Jei čia būtų vyras, būtų ne taip jau pavojinga... Štai, ana, skleidžia gandų apie nužudymą mūsų apylinkėje (apie jokius nužudymus iš tikrųjų miss Neumann nebuvo girdėjusi)... Esu tikra, kad ir mane čia vieną gražią dieną pribaigs... Ak, tas Kaskė, Kaskė! Užtvėrė visus kelius... Reiks vis dėlto pasiteirauti dėl skyrybų..."

Šitokių minčių kankinama ji vartėsi savo plačioje amerikoniškoje lovoje negalėdama užmigti, ir jautėsi esanti labai vieniša.

Staiga ji vėl pašoko. Šį kartą ji persigando su pagrindu: nakties tyloje buvo aiškiai girdėti plaktuko smūgiai.

— Jėzau! — suriko miss Neuman. — Kažkas veržiasi į mano krautuvę!

Nušokus nuo lovos, ji pribėgo prie lango ir iškišus galvą tuoj apsiramino. Mėnesienoje kitos gatvės pusėje buvo matyti atremtos į sieną kopėčios ir ant jų galinga Hanso figūra. Jis plaktuku mušė iš sienos vinis, laikiusias iškabą su beždžione.

Miss Neumann atsargiai atidarė langą.

"A, o beždžionę jis vis dėlto nuima! Tai kilnu!" — Ji staiga pajuto, kad jos širdis tirpsta.

Hansas atsargiai ištraukė vinis, ir skardinė iškaba nudardėjo žemyn. Jis nulipo, nuplėšė rėmus, skardą susukė vamzdžiu ir ėmė statyti kopėčias į joms skirtą vietą.

Miss Neumann neatitraukė nuo jo akių. Naktis buvo tyli, šilta...

— Mister Hansai! — staiga sušnabždėjo mergaitė.

— A, jūs irgi nemiegate? — taip pat pašnabždomis atsiliepė Hansas.

— Ne. Labas vakaras!

— Labas vakaras, miss!

— O ką jūs darote?

— O štai beždžionę nuimu.

— Aš jums už tai labai dėkinga, mister Hansai!

Praslinko tylos minutė.

— Mister Hansai! — prašlamėjo vėl mergaitės balsas iš lango.

— Ką, miss Lora?

— Mudu turime susitarti dėl skyrybų.

— Turime, būtinai, miss Lora.

— Ryt?

— Na, kad ir ryt.

Vėl pauzė. Mėnulis danguje juokiasi, šunes nutilo, neloja.

— Mister Hansai!

—Ką, miss Lora?

— Juk man reikia išsiskirti greičiau...

Tai buvo pasakyta melancholišku tonu.

— Man irgi, miss Lora!

Hanso balsas skambėjo liūdnai.

— Jūs pats suprantate, kad atidėlioti negalima...

— Taip, geriau neatidėliojant.

— Ir juo anksčiau mudu viską apsvarstysime, juo geriau.

— Galima net tuoj pat...

— Jei jūs sutinkate...

— Na, tai ateikite čia, pas mane!

— Gerai, tik apsirengsiu.

— Nereikia. Kam čia tų ceremonijų?

Durys apačioje atsidarė, Hansas dingo tamsoje, bet už minutės atsidūrė šiltame jaukiame mergaitės miegamajame. Miss Lora, užsimetus baltą naktinį apsiaustėlį, buvo žavinga.

— Aš klausau jūsų, miss, — pasakė Hansas virpančiu, nuostabiai švelniai skambančiu balsu.

— Matote... aš labai norėčiau išsiskirti, bet... Ak, bijau, kad kas nors pamatys mudu iš gatvės...

— Bet juk čia tamsu, — atsakė Hansas.

— Žinoma, teisybė...

Po to prasidėjo derybos dėl skyrybų... Bet tai jau išeina iš mano pasakojimo ribų.

Strike Oil City vėl viešpatauja ramybė.

Vertė *A. Z.*

1877 m.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IŠ TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Rūpus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Tublibrook 5-9209

PASINAUDOK PATIKIMU, KRUOPŠČIU IR GREITU MŪSŲ FIRMOS PATARNAVIMU

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

Licensed by USSR

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTGUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, IR KITAS RESPUBLIKAS.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

Tik vyriausioji įstaiga atdara kasdien nuo 9-6; Sekmadieniais nuo 9-4.

MŪSŲ SKYRIAI

141 Second Avenue, NEW YORK CITY, Tel. GRamercy 5-7430
39 Raymond Plaza W., NEWARK, N. J., Tel. MArket 2-2877
132 Franklin Ave., HARTFORD, CONN., Tel. CHapel 6-4724
900 Literary Road, CLEVELAND 13, OHIO, Tel. TOwer 1-1461
332 Fillmore Ave., BUFFALO 6, N. Y., Tel. MOhawk 2674
359 West Broadway, SO. BOSTON 27, MASS., Tel. AN 8-5040.
11339 Jos. Campau, DETROIT 12, MICH., Tel. TOwnsend 9-3980
632 W. Girard Ave., PHILADELPHIA 23, PA., Tel. WAlnut 5-8878

2134 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill., Tel. DIckens 2-8232.

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klijentų **100% garantuoja pristatyma**. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresata pasiekia per 6—7 savaites (oro paštu laike 7—12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies didelis pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informacijų apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

lenkų kalba jiems buvo pranašesnė. Visi tuos aukštyn nosis keliančius veikėjus pažinojom. Nesvetimi jie buvo ir Šernui. Gal tuos šernas lenkiškai ir užkalbindavo. Šernas lenkiškai, kaip žinome, labai gerai mokėjo. Bet daugumą lietuvių šernas labai gražiu lietuvišku sveikinimu sutikdavo.

Intrigos prieš redaktorių Šerną

Ilgus metus visi buvo patenkinti Šerno redagavimu. Jis tenkino didžiulę Chicagos lietuvių koloniją. Buvo patenkinti ir kitų Amerikos lietuvių kolonijų skaitytojai. "Lietuva" dėdavo žinias apie visą Amerikos lietuvių visuomeninį veikimą. Kurį laiką Šerno padėjėju buvo J. Laukis, A. Lalis. Viskas ėjo gerai, jie gražiai bendradarbiavo. Kad "Lietuvoje" dirbo K. Jurgelionis, taip pat abu gražiai bendradarbiavo. Bet kai 1912 metais Šerno padėjėju buvo paskirtas B. K. Balutis, tuojau kilo nesusipratimai. Pradžioje ėjo tiktai gandai, o vėliau pats Balutis turėjo įdėti pranešimą skaitytojams, kad "Lietuvos" redaktorium ir toliau pasilieka Šernas, o jis, Balutis, yra tiktai jo pavaduotojas. Atrodė, kad pačiam Balučiui išspausdinus tokį pareiškimą, visi nesusipratimai turės pasibaigti. Taip tik atrodė, o tikrovė buvo visai kitokia.

Viena svarbiausių Balučio ir Šerno nesantaikos priežasčių buvo "Lietuvos" redakcijos politika. Šernas per 15 metų "Lietuvon" dėjo pranešimus apie visą Amerikos lietuvių veiklą. Jis spausdino pranešimus apie demokratų, republikonų, liberalų, socialistų, anarchistų, koperatininkų, taupytojų, statytojų, vaidintojų ir kitokią lietuvių veiklą. Jeigu lietuviai buriasi, organizuojasi ir ką nors rengia, tai tas jų darbas atsispindėdavo "Lietuvoje". Tuo tarpu B. K. Balutis pradėjo braukti žinias, liečiančias lietuvių socialistų veiklą. Balutis atsisakydavo net spausdinti socialistų pranešimus apie kuopų susirinkimus, pasiųstas korespondencijas mesdavo į krepšį, korespondencijas ignoruodavo.

Šernas manė, kad lietuviško laikraščio pareiga spausdinti pranešimus apie lietuvių gyvenimą ir veiklą Amerikoje. Balutis užsispyrė visiškai ignoruoti to meto Amerikos lietuvių socialistinę veiklą. Kada Balutis nekreipdamas dėmesio į aiškius redaktoriaus Šerno įsakymus, pradėjo sauvaliauti, Šernas negalėjo toliau būti "Lietuvos" redaktorium.

(B. d.)

NOW! 4¼% PER ANNUM on ALL ACCOUNTS

4¾% EARNING ON PREPAID SAVINGS

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $10,000

Effective Jan. 1, 1960

FREE ALUMINUMWARE WITH $500.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.

1447 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Tel. Bishop 2-1397

HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

ANDERSON PHOTO
Wedding Portraits
Baby & Child Photos
Family Record Plan Member
Confirmation & Holy Communion Photos
For appointment call PR 6-1314
7120 S. ASHLAND

F & M RADIO
& TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CAlumet 5-9833

AR ŽINOTE, KAD

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA

4 1/4 DIVIDENDO

už apdraustus

SHARE ACCOUNTS — šėrų sąskaitos investmentus?

Užeikite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gaut didesnį nuošimtį už savo santaupas

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $10,000

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Tel.: HAymarket 1-3070

Visos taupytojų sąskaitos apdraustos iki $10,000.00